

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautinės
SANDAROS Organas

Entered as Second-Class matter January 14, 1914, at the Post Office at Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

No. 31

Tel. South Boston 5015.

South Boston, Mass., Rugpiūtis (August) 2 d. 1918 m.

Metai V.

TURKAI SUSIPYKO SU VOKIETIJA

Ukrainoje dideli neramumai. Talkininkai visur nugali vokiečius.

Naujosios Anglijos Sandariečių didelis Piknikas

ALT. Sandaros Naujesios Anglijos Apskričio piknikas bus nedėlioje rugpjūčio 11 d. 1918, Glan Echo Park, tarpe Randolph ir Staughton, Mass.

.. Vieta yra labai puiki prie krašto ežero. Kurie myli maudytis, tai geriausia vieta. Taip-gi galima laiveliais pasivažinėti.

Visus kviečiame rengtis į Sandaros pikniką.

Sandariečiai neužmirškite patįs pributi ir kitus prikalbyti važiuoti į pikniką.

KOMITETAS.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on July 31, as required by the act on October 6, 1917.

Karės žinios.

TARPE TURKŲ IR VOKIETIŲ KILO NESUSIPRATIMAI.

Santykiai tarpe Vokietijos ir Turkijos palikę baisiai blogi, pranešama tiesiog iš Konstantinopolio, Turkijos sostinės.

Sujudimas prieš Vokietiją pasistumėję pirmyn ir auga dar po paskutinių savaičių atsitikimų.

Mat vokiečiai neseniai reikalavo kruizerio Hamidieh, vienintitėlio didelio laivo turkų nuosavybėje esančio, kaipo atliginimui už Breslau, seniau buvusį vokiečių kruizerį, kuris buvo sugadintas Dardaneliuose po turkų veliava.

Patyčioms turkų protestams Hamidieh persiūstas į Sevastopolį po vokiečių veliava.

Ginčai kilę del laimikių nepasidalinimo.

Santykiai pauro tarpe Vokietijos ir Turkijos iš priežasties nepasidalinimo karėje laimėta žeme. Ankščiau pasklido paskalas, kad Turkai buvo priešingi Rumunijos daliai ir Bulgarijos ir Turkija jau to seniai laukianti išrišimo jai naudingai Juodųjų jurių, Kaukazo ir Balkanų klausimui.

Kada liepos mėnesyje buvo pranešta reičstage Dr. von Kuehlmann, kad laikinos sutartys, bus galėje taip ilgai, kaip bus galima ir tokiu būdu šiaurinė Dobrudžia, sulyg Centralių Valstybių taikos sutarties su Rumunija, perkeliama prie Bulgarijos; tokiam tarimui nepritarė turkai ir tarpe jų ir Bulgarijos kilo vaidai.

75,000 VALSTIEČIŲ EINA LIN KIEVO. Dideli nesutikimai Ukrainoje.

75,000 apsiginklavusių valstiečių eina linkui Kievo, sako telegramos gautos Washingtone per Stockholmą. Labai didelis neramumas Ukrainoje ir visose užimtose šalyse. Taip-gi pranešta, kad Rusijos ir Ukrainos taikos atstovai negali susitarkyti smulkmenose.

JAPONŲ PASKOLA SIBERIJAI.

Armijai paskolino \$250,000,000.

Oficialis organas Siberijos valdžios, leidžiamas Omske, praneša, kad liepos 12 d. Japonai paskolino Siberijos valdžiai \$250,000,000 (apie 500,000,000 rub.), su darymui tvirtos armijos. Skolą gražins maistu, kurį suteiks Japonų armijai, esančiai Siberijoje.

Taip-gi pranešama, kad Siberijos valdžia tariasi su Suv. Valstijomis.

ČECHO-SLOVAKAI PAĖMĖ MIESTĄ IR KARES PRIEVOLES.

Čecho-slovakai paėmė Šmakakov. Čia jie paėmė kulkasvaidžių, šovinių, rankinių granatų, apjuodijančių gasų aparatus ir 200,000 patronų.

TALKININKAI VIS EINA PIRMYN.

Vokiečiai bėga tvarkoje.

Kaimus padega pirm savo pozicijas užleisiant.

Jau savaitė suvirš laiko, kaip vokiečiai yra stumiami atgal ir talkininkai jiems tokias kilpas užtaisė, kad privertė bėgti daug pozicijų apleidus be mušio. Ir kasdien talkininkai vis naujus

žemės plotus užima. Yra pasakojama, kad talkininkai mato, kaip vokiečiai toli už pozicijų naikina viską ir jaučią, turbūt, kad reikės dar toli trauktis.

Talkininkai gerame upe ir visuose frontuose pelno ir eina pirmyn. Vokiečiai rengiasi sulaikyti, bet ar pasiseks galingą talkininkų armiją sulaikyti, tai jau abejotina.

VON MACKENSEN VOKIETIŲ KARIUOMENĖS VADAS.

Fieldmaršalas von Mackensenas, Vokietijos garsus pulkininkas, kuris apkaravo Serbiją, Montonegro ir Rumuniją ir kuris įgavo garbę už pergale ties Duna-jec, dabar yra vyriausiuoju vadu vokiečių armijos visame vakarų fronte. Tokios žinios ateina iš Vokietijos.

Ludendorfas esąs atstatytas.

LAIKYKITE SAVO LYBERTI BOND'SUS.

Kad pasekmingai gelbėti kareivi finansiskai reikalinga pas save laikyti Liberty Bondsus. Tik jeigu labai prireikia pinigų tuomet kreipkitės su jais prie bankierių juos išmainyti.

Liberty Bondsai yra geras investentas. Laikyti pas save Liberty Bondsus, jeigu galima, yra patriotiška. Teirautis su savo bankierium apie jų pardavimą yra protinga.

AMERIKOS PASKOLA CHINIJAI.

Kad Amerikos kapitalas turėtų pirmenybę prieš kitų valstybių kapitalus Chinijoje, Amerikos valdžia sutiko, kad Amerikos bankieriai paskolintų Chinijai \$50,000,000. Ši paskola duodama su ta išlyga, kad Chinijos valdžia išmokės visas užvilktas Amerikai skolas.

NAUJA BELGIJOS PASKOLA.

Belgija vėl pasiskolino iš Suvienuytų Amerikos Valstijų \$2,770,000. Su pirmesnėmis paskolomis Belgija dabar kalta Amerikai \$136,250,000.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on July 31, as required by the act on October 6, 1917.

Issued by Treasury Department Bureau of Publicity War Loan Organization. PASKOLOS MUSŲ TALKININKAMS.

Suvienuytos Valstijos mūsų talkininkams dabar yra paskolinę \$6,081,590,000. Tie pinigai tapo paskolinti mūsų talkininkams atsiekimui bendro mūsų tikslo, t. y. sumušimui žiaurais prieš, prieš kurį kariauja talkininkai drauge su mumis.

REIKALAUJA SUGRAŽINTI SOVIETŲ GALYBĘ.

Streikas Kijeve. Įgautų protestas.

Rusijos valstybinis bevielinis telegrafas praneša, kad streikas tapo paskelbtas Kijeve, ant Piet-Rytinio, ir Podolijos gelžkelių ir jis plėtojasi ant Ekaterinoslavo gelžkelio. Streikuoja apie 200,000 darbininkų.

Dideliame Podolijos gelžkelio darbininkų mitinge tapo priimta rezoliucija reikalaujanti sustiprinimo Sovietų galybės ir išvijimo Austro-Vengrijos kariuomenės.

Vokiečių pranešimai sako, kad vieni ukrainiečiai neįstengs sulaikyti gelžkelių komunikaciją, kaip kad negalės pakankamai aprūpinti visus kitus savo reikalus. Bet kuomet vokiečių traukinys išvažiavo iš Kijevo jį streikieriai tuoj sulaikė. Jis buvo paleistas išgavus iš Ukrainos valdžios leidimą.

Joki produktai nepasiekia Kijevo ir kainos ant visko pakilo neišpasakytos.

Kiti Rusijos pranešimai skelbia, kad 34 įgautų (estonų) organizacijos išleido karštą protestą prieš vokiečių apipilšimą Estonijos pagal Bresto susitarimą. Įgautai taipgi užprotestavo prieš vokiečių šeimininkavimą Baltiko provincijoje.

Protestas užsibaigia taip: "Tas yra žinoma, kad Vokietija sistematiškai rengiasi kolonizuoti Baltiko provincijas labai netolimoje a-

teityj ir Įgautijos gyventojai nemato reikalo gelbėti žiauriam priešui veržties į Rusiją."

FINAI SUSITAIKĖ SU VOKIETIJAI.

Liepos 22 d. Washingtoną pasiekė žinios, kad Finlandija (Suomija) susitakė su Vokietija. Oficialiai visgi abejoja, ar Finlandija galėjo stoti Vokietijos pusėn neatsižvelgdama į talkininkus.

Pranešimas sako, kad vokiečiai Finlandijoje turi 80,000 baltosios gvardijos. Vokiečiai dėda dideles pastangas kontroliavime gelžkelio einančio iš Kola į Kem.

HANDURAS PASKELBĖ KARĘ VOKIETIJAI.

Honduras, kuris pertarukė diplomatiškus ryšius su Vokietija gegužės 18 d., liepos 19 d. toliau pavarė savo akciją prieš Vokietiją apskelbdamas jai karę. Apie tai šalies departmentas Washingtono tapo painformuotas liepos 22 d.

SUARESTUOTA 17 KARIŠKŲ KONTRAKTORIŲ.

Justicijos departmentas New Yorke padarė tyrinėjimus tų firmų, kurios dirba kariuomenei ir siunčia Francijon robinus apsiaustus.

Pasirodo, kad šimtus tūkstančių dolerių nuvagia tos firmos, kurios tapo ištyrinėtos ir jų oficialai suareštuota.

Jau tapo suareštuota šie: Felix Gauled — didelis rubų fabrikantas; J. Sydemann, W. Sydemann, J. Wood iš Sydemann Rubber Co., Ralph Cohen iš Yorkchire Manufacturing Co.; Charles Clotell, Benjamin Clotell iš Clotell Raincoat, Co.; Ralph Rosenthal iš Hanenier ir Rosental Co.; Alfred Zittel iš Autobomile Raincoat Co. inc.; Louls Fried ir S. Halpern iš Interborough Co.; Colly Clamon iš Waterproof Co.; I. M. Halpern iš National Cement Co.; S. Harris iš Harris Co.; Morris Lesser iš Cines Co., ir L. I. H. Yellim iš Guretea Rubber Manufacturing Co.,

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on July 31, as required by the act on October 6, 1917.

REKVIZAVO FABRIKĄ.

Amerikos federalė valdžia ištyrinėjo Backer Steel Kompanijos stovį ir surado, kad tą firmą valdo centralių valstybių pavaldiniai ir iš 5297 akcijų 5000 priklauso centralių valstybių pavaldiniams. Vyriausis tos firmos ofisas yra New Yorke, o didžiausis fabrikas Charlestowne, W. V. Įsteigiama šis kapitalas \$750,000 o apyvartos pereinats metais padarė \$5,000,000. Visą minėtos firmos valdymą Amerikos valdžia paėmė į savo rankas.

TEXAS DUODA DAUGIAUSIA CIBULIŲ.

Texas valstijos komisaras išskaitliavo ir paskelbė, kad Texas valstijoje pernai užaugo 3,450,000 tonų cibulių. Jeigu skaityti toną cibulių po 80 centų, tai Texas valstijos fermeriai tik ant vieno cibulių uždirbo \$2,760,000.

Cibuliai Texas'e sėjama ant 20,000 akrų žemės. Jų išvežimui reikalinga 150 traukinių po 40 vagonų.

Nežiurint to, pernai Amerikoje buvo jaučiamas "cibulių badas". Talkininkai to "bado" yra cibulių spekuliatoriai,

AMERIKON PRIBUVO 300 ITALŲ.

Pabėgusieji iš Austrijos belaisvės 300 italų pribuvo į San Francisco ir keičia linkui savo tėvynės.

Pribuvusieji italai tvirtina, kad 80,000 čecho-slovakų, lietuvių ir vengrų geidžia išėiti iš Rusijos ir eiti kariauti į italų frontą.

LIETUVIŲ SVETAINĖJI BUVO.

21 d. Liepos buvo surengtas vakarėlis K. Jurkeno atsiveikimui savo draugų, nes jis išvažiuoja kariuomenėn.

Pasilinksminus ir visokius žaislus pažeidus per visą vakarėlį, dar savo draugui suaukavo \$24.50, kaipo atminčiai.

23 d. Liepos buvo "Gabinijos" Dr-jos susirinkimas. Buvo išduotas raportas pereinats išvažiavimo, taip-gi išrinko komitetą, kad surengtų 4 d. rugpjūčio kitą išvažiavimą ant p. Čapliko farmos Hudone.

Taipgi nutarė vasaros atastogomis repetacijų ne laikyti, nes ir kompozitorius išvažiuoja ant vakacijų.

Bolys.

Lietuvos Atstatymo Reikalais.

DEL LIETUVOS ATSTATYMO B-VĖS ATEITIES DARBU.

Liet. Atstatymo B-vės tikslas.

Tikslą gerai suprasti ir po to prie jo pleningai siekti yra kiekvienos kooperacijos užduotis. Savo siekiamą tikslą aiškiai žinoti yra pamatu kooperacijos ir tik tuomet yra galima tvirtai organizuoti ir, vedamąją dą prie žinomo tikslo, į tvirtą kelią ir artimiausią įstatyti. Tikslas, t. y. mūsų darbas, kelrodis, mūsų siekinių įmatomas čiuokurs. Sakoma, kad tikslas nedasiekiamas ir mes už tai nesiginėsim, bet visi sutikime, kad tikslas yra vedėju mūsų, patraukėju prie pirmyn žangos ir jis nušviečia mums kelią. Be aiškų tikslo supratimo yra sunkus gyvenimas. Tikslas visados yra didesnis negu gali mūsų išgalės dabar įvykinti. L. Atstat. B-vė turi savo tikslu Lietuvos atstatymą po karės ir jos ekonominio gyvenimo plėtojimą ir auginimą lig augščiausiojo laispsnio.

Iškarto pažiūrėjus į užbrėžtą tikslą išrodo, kad tai didelis, nepasiekiamas dalykas. Tik pagalvokite: atstatymas Lietuvos po karės ir jos pirklybos bei pramonės, ir visų kitų, ekonominį gyvenimą tveriančių šakų plėtojimas lig augščiausiojo laispsnio. Kitam gali pasirodyti ir visai menku tokis tikslas. Gi iškarto yra B-vės tikslas tikroju tikslu — šiandien mums neįvykdomas ir jame susikopusių atlikimų dalykų tik miskošpūnė dalelė gali būti atliekama. Bet kitaip užbrėžus mūsų tikslą, kad jame nusakius tik tiek, kas šiandien galima atlikti, jau tuomet tikslas išnyksta, siekimas prapuola ir mirtis šaltu vėju papučia, nes gyvenimo kelias pasibaigia.

Tikslas ir plenai.

Prie tikslo reikalinga plenai ir apokavymai. Jiečiai ir nusako, kas šiandien mum lieka padaryti. Plenus seka darbai. Jie yra tos plytos, kuriomis grindžiama mūsų kelias prie tikslo. Tat tikslo mes neikuomet nekunijame pilnai, bet jį trupinam su plenu ir apokavimų pagelba ir smulkes daleles ir stojame pradžioje mūsų kelio. Tikslas yra pabaigoje mūsų kelio lyg kokiu vos įmatomu žiburėliu nežinomoje tamsoje ir jis nušviečia tik siaurą taką. Vienok tauta negali eiti siauru takeliu, tad mums jį lieka išplėsti. Ir tai vėla atliekame su pagelba savo proto, išmanymo, išrokavimų ir apiplėnavimų.

Tat mūs neturi baugint didelis ir šiandien išrodąs neįvykdomu tikslas. Tikslas turi tilpti šiandien ir rytoj ir poryt ir tt. vykdomi dalykai, plene — kas šiandien galima padaryti.

Tat ir prie L. At. B-vės tikslo eimas nėra umas, bet einama sulyg kiekvienai dienai padarytų plenu. Tat kalbos, kad B-vė neįvykins savo tikslų yra nenuoseklus protavimo padarinis. Ji juos įvykins, ir ne šiandien, gal ne rytoj, tai poryt ir dar užporyt. Bet ji kasdien daro daug tokio darbo, kuris artina vis arčiau prie tikslo.

ZMONĖS IR B-VĖ.

Mes čia aplesime kalbą apie L. A. B-vės darbus, o kalbėsime apie žmones ir kokiam sąryšyje jie turėtų būti su B-ve, kokios jų pareigos link B-vės.

Zmonės minėdami mes turime omenyje, žinoma, ne lenkus ar rusus, ar kitų tautų, bet tik lietuvius. B-vė savo pirmuoju uždaviniu yra pasistačius savo darbą plėtoti tarpe lietuvių. Taip-gi B-vė nusprendus daro ir savo darbo vaisius paukauti lietuviams. Vienok B-vė yra ne kokia ten labdarybės įstaiga, o tik industrijinė ir

tokį charakterį turi. Tad ji industrialijų kooperacijų keliu perduoda lietuviams ir savo darbo vaisius. O tokiais keliais yra du: pirmas, kad iš pelno sumos išmokama nuošintis nariams už įneštą sumą į Bendrovę ir antras, kad išmokama dividendai nuo biznio apyvartos sumos, arba įdirbimo. Sutinkant B-vės nariams iš pelno sumos pinigai gali būti skiriama mūsų tautos įvairiems reikalams. Ir L. At. B-vė prisideda prie lietuvių ekonominio buvio kėlimo, prigelbdama žmonėms sunaudoti jų kapitalus pačių lietuvių naudai.

Bet tai dar neviskas. L. At. B. taipgi prigelbsti ir žmonių gabumus sunaudoti ir juos išvystyti. Tuo tikslu B-vė organizuoja amatninkus ir profesionalus ir jiems prigelbsti jų užmąnytus darbus įkūnyti. Žinoma, yra apskaitytai ir nevisiems gali pagelbą duoti, bet tuomet ją suteiks kuomet bus rimtas darbas pradamas dirbti ir bus užtikrinamas jo pasisekimui. Jau čia, Amerikoje, B-vė paremiant įsteigta viena pamonės įstaiga; dar jų gali būti įsteigta ir daug daugiau. Lietuvoje B-vė dės pastangas, kad pačiai steigti pramonės ir pirklybos įstaigas ir jau jose bus sunaudoti visų lietuvių gabumai, fizikinės ir protinės pajiegos ir kiek galima jų pačių naudai apversta.

Tat sąryšis tarpe B-vės ir žmonių yra didelis. Šis sąryšis nėra kaip nors užmetamas iš augsto ir tokiu nebus, bet iš liuso nora kiekvienas lietuvis prisijungs prie B-vės, del savo naudos. O tai kiekvienas žmogus gali daryti su šiais išskaitymais: 1) kad jo kapitalas bus tinkamai sunaudotas, t. y. įdėtas apyvarton, kaip jam pačiam naudingiau, taip-gi tas kapitalas neš naudą ir kitiems lietuviams ir visai tautai (tuom laiku kaip kitur įdėti kapitalai tokią pat naudą neša kitų tautų žmonėms; prie kitų turtinimo ir mes prisidedame įdėdami į jų bankas ar k. pinigus, nors mes iš to gaunam mažai ir mūsų žmonės visai nieko); 2) sudėję savo kapitalus galėsime sau naudingai sunaudoti mūsų dvasines ir fizikines pajiegas, nes L. A. B-vės įstaigose rasime sau visados tinkamą vietą, kada svetimtaučių įstaigose randa jų tautos žmonės ir tenai tinkamai sunaudoja savus gabumus ir juos išplėtoja; 3) mūsų žmonių tarpe įvyks artimesnis susiršimas, ankštesnis susijungimas ir bendrumas darbuose, ir tuom laiku svetimo elemento intaka ir išnaudojimas pasistums į šalį; 4) tuo budu daugiau patar-nausime Lietuvai, žinoma, jos žmonėms, savo kapitalais kitose šalyse beuždarbiudami ir jos vaisių savon šalin parveždami. Nuo to tik šalies ekonomis gerbuvusis pasitaisys, ir 5) mes tuo met prisidėsime prie Lietuvos atstatymo kuodaugiausia ir prigelbėsime atsistatyti ukininkystei, jos pramonei, įkeliamai mūsų šalin pramonei, surištai su mūsų šalies abelnais reikalavimais ant tos išdirbystės šakos produktų, arba ir produkavimui eksportui ir daug kitų dalykų.

Taigi žmonių ir B-vės santykiai privalėtų būti artimi, ir mūsų žmonių privalomas yra B-vę sudaryti tvirčiausia visais žvilgsniai ir jai įteikti mūsų ekonominio gyvenimo vairą, nes tik tuomet mūs žygiai ekonominiuose užmanymuose bus apvainikuoti pasisekimu.

Mes ir užsienis.

Kaip mūsų šalis nebutų turtinga, o nebus tokio laiko, kada sustos emigravimas į kitas šalis, taip-gi visados mūsų šalis

bus reikalinga importo iš kitų šalių. Šitie du dalykai galima, prie gero sutarimo, išrišti labai naudingai mus šaliai ir mūsų žmonėms, išėjusiems svetur. O tai butų galima padaryti, jeigu įkūnijus tuos punktus L. A. B-vės, kuriuose kalbama apie biznio reikalus su užsieniu ir apie B-vės veikimą užsienyje. Tuomet atkeliavę mūsų emigrantai į Ameriką butų priimti L. Atstat. B-vės įstaigose ir jiems suteikamas joje darbas arba pagelbiama surasti kitur. Tat L. A. B. butų ne tik įstaiga biznio, pramonės, bet taipgi ir prigelbtoja tėvynainiams atvykusiems į šią šalį ir vykstantiems atgal į Lietuvą.

Reikia neužmiršti ir tai, kad prie gero sutarimo mūsų žmonių butų galima čiona ir-gi pramone užsiimti. Mes turime žmonių ne tik vedimui biznio, bet taip-gi ir inžinierių ir visą eilę industrialijų darbininkų, kurie šiandien po visai svetimus kampus tebeskursta su visai svetimais žmonėmis ir yra užmetę savo palinkimų tobulinimą. Juk patiems užsiėmimas pramone su teiktų mums nemažai rimtumo visame ekonominiame judėjime, o mūsų žmonėms daugiau pasitenkinimo. Šito klausimo išrišimo visas painumas yra tik kapitalo surinkime, bet ne jo įvykinime.

Bet emigracija iš Lietuvos reikia tikėti, bus kiek didesnė į dvi pusi — į rytus ir į vakarus Amerikon. Į rytus lietuvių keliaus Rusijon, Sibiran, Kaukazan tenai Rusijos turtų apdirbinėti, valdžios tarnybon ir t. p. Vargu bau Rusijoje lietuvis bus paprastu darbininku ir tuo tikslu nebus jams išrokavimų keliuoti. Todel ir tenai reikėtų suspiesti tvirtas B-vės skyrius ir tenai butų galima padėti labai tvirtas pamatas mūsų B-vei, pramonės skyriuje ir pirklybos. Jeigu šiandien Amerikonai tenai traukia, tai kodėl-gi lietuviui taip-gi nepatraukti O lietuvis, esu tikras, kovą pramonėje konkurencijoje laimės. Ypač labai gerai, kad jos siulai išeis iš Amerikos, nors tai gali būti ir artificiališkai padaryta.

Importas Lietuvon vėl galima vesti kaip importuojant savus išdirbinius (L. A. B-vės), taip ir kitų firmų produktus. Tokis importas Lietuvon bus kiek didesnis iš Rusijos ir Amerikos. Iš Rusijos daugiau galima bus įvežti žalia medegą iš Amerikos apdirbtą. Mūsų bendrovė taipgi galės vesti importo biznį su Rusija, nes rusai neturi savų firmų ir pas juos rinka labai didelė.

Jeigu kalbėti apie importo paėmimą į savas rankas, tuo daugiau galima tikėtis exportinio biznio vedimo paėmimui. Juk Lietuva galės eksportuoti savo ukio produktus į tas šalis, kuriose nebus tu produktų. Ypač Anglijos didmiesčiuose galima butų rasti gera rinka, o taipgi Vokietijos miestuose, švedijoje ir k. Bet eksportu galima užsiimti iš Rusijos ir kitų šalių (pirklyba).

Išvedimas.

Ir reikia dabar suprasti svarba momento. Po šiai karei prisirengę žmonės galės užimti vietas pamonėje ir pirklyboje, neprisirengę turės likti tik tų žmonių prigulmybėje. Rusijoje įvesta socializacija yra upo reforma ir ji nepasilaikys upu atausus, nes Rusijos visuomenė dar nėra prie to priaugusi, o svetimų šalių privačio turto užgint įvežti nebus galima. Šalis, sutikę dėti turtus Rusijon, padarys ir sutartis, sulyg kurių reikės Rusijos valdžiai garantuoti, kad tie turtai nebus, o žuvus atsakys valstybė. Svetimiemes turtais Rusijoje bevyraujant, juk nėra išrokavimo arba kokis tuomet Rusijos likimas laukia, sa-

vajam turtu plėtotis ginti. Visuomenis turtas del žmonių neprisirengimo negalės tarpti ir jis pasikeis vėl į privatį ir paliks visuomenės skolomis apdėti geležinkeliai ir t. p. Nenorėčiau buti pranašu tokiam likimui didelių reformų, kurios ir mano širdžiai artimos, bet gilus apgalvojimas nusako, kad Rusija, visai neišlaikys tų reformų, nes kad norit, jog visuomenė valdytų ir jos galė ant to pasilaitų, tai reikėtų: 1) kad toje šalyj nebut svetimo privačio turto ir jo nereikėtų atetyje jieskot ki'ur, 2) kad apvisuomeninimas įvyktų kartu keliose šalyse, kurios viena antrai turtu pasigelbėtų ir 3) kad žmonės suprastų pareigas link visuomenės ir jos turtą mokėtų gerbti lygiai, kaip ir savą privatį. O dabar taip nėra.

Taigi Rusijoje ateityje galima butų ir Lietuvos Atstatymo B-vės turto įdėti.

Todel tik pažiūrėkime, kokia mūsų tos organizacijos ateitis kokia nauda butų, jeigu mes jon sudėtume savo išmėtyturus turtus, daugiau jaja užsinteresuotume ir kartu priegtam, pametę vergų budą stotume iniciatyvos žmonėmis ir pradėtume savus gabumus, dvasines ir fizikines pajiegas jungti ir kad vieton svetimiems atidavus, tai saviems atiduoti.

Pramonės tvėrimui gerą pradžią gali duoti suregistravimas amatninkų ir profesionalų, parinkimas jų į grupes ir tvėrimas, kad ir ant menkesnės skalės kokios norints pramonės, kuriai pasirodytų užtenka pajiegu. Išsiplėtojimas jos prie dabartinių sąlygų yra galimas ir nėra abejoniškas ateityje. Karei pasibaigus biznis tik gali kilti, kiek laiko, o ne pulti tik priplaukilaiko, ne ne pulti, tik priplaukimas žmonių iš svetur gali padaryti didelį krizį darbo rinkoje. Tai permatant, amatninkams ir šiaip mūsų žmonėms, norisi partarti, kad jiems yra pravartu ristiš L. A. B-vėn, nes savoje dirbtuvėje visuomet bus lengviau tokie sunkus laikai praleisti.

Žečkalnių Jonas.

Del Antsidėjimo Mokestimi.

Gerb. inžinier. T. Naruševičiaus raginimai antsidėti mokestimi nukentėjusios Lietuvos reikalams nenuėję vėjais, nors dar bas dar toli gražu nėra taip įsiuojojės, kaip reikėtų tikėtis.

Kam reikalingi pinigai, jei jų negalima tuojuos išsiųsti Lietuvon? Kokiais tikslais jie yra renkami ir kaip bus sunaudoti? Kas kontroliuos nukentėjusios Lietuvos Iždą? Ir tuos tad klausimus mes norime čia atsakyti.

Dabar pinigų siųsti į Lietuvą negalima, — teisybė; bet tas nereiškia, kad jų nebus galima vėliaus pasiųsti, kuomet atsiderys sudėsimai su Lietuva. O juk skurdas, kokį kenčia Lietuva, neužsibaigs dar ilgai ir po karės. Reiks gal ir desėtko metų, kol Lietuva sugrįžs į tokį pat padėjimą, kokiamė ji buvo pirma. Laukti karės pabaigos, kol mes dar turime iš ko dėti savo tėvynės iždą, butų praigaštinga, — nesa turime žinoti, kad tik tas gali laimėti, kas apsižiuri išanksto. Tad ir mes, Amerikos lietuviai, privalom iš anksto apsižiūrėti ir būti prisirengusiais, kada ateis valanda. Prie to, C. K-tas ir dabar daro viską, kad tik suradus kelius susinėsimui su mūsų vargdieniais-broliais Lietuvoje.

Kokiais tikslais bus sunaudoti renkamieji dabar Nukentėjusios Lietuvos Iždui pinigai? Atsakymas yra labai platus. Pirmiausiai ir labiausiai reikalavimus pagalbos karės aukos: mūsų badaujantieji broliai, tremtiniai, kurie negali savo jiego-

mis sugrįžti į savo tėvynę. Nukentėjusiuji dėlei karės šelpimas yra tai valstybės dalykas, o neprivatinės labdarybės, — todėl suteikdami reikalingas sumas pinigų tam tikslui, mes sušelpiame Lietuvos valstybę, duodami jai pinigų tiesioginiams jos uždaviniams atlikti. Toliaus eina užlaikymas mūsų valdžios Lietuvoje, kuri be abejoniškas liks neprigulminga; vaudžia be pinigų savo darbams dirbti, be šaltinių užsilaikymui — tai valdžia su surištom rankom, kuri butų priversta taip daryti ir elgties, kaip jai diktuotų tie, kas duos pinigus. Todėl tad šaltinius mūsų krašto valdžiai, neprigulmingos Lietuvos valdžiai, turėsime parupinti patįs mes, Lietuviai. Kadangi Amerikos lietuviai yra turtingiausiai, tad ant jų ir gula didžiausia atsakomybė už mūsų krašto valdžios palaikymą. Pagaliaus, atstatomoje Lietuvoje jau iš pačių pradžių reiks tokių valdžios steigiamų ir užlaikomų institucijų, kaip mokyklų, ligonbučių, prieglaudų našlaičiams ir seneliams ir tt., ir tt. Taigi aišku, kokiems dalykams eis Nukentėjusios Lietuvos Iždui renkamieji pinigai. Lietuvas žmonės tų sumų negalės patįs sudėti, nesa jų spēkos, aciū karės baisenybėms, nusilpnėję, jie vos-vos tepalaiko savyje gyvybę. Tad mūsų Amerikos Lietuvių pareiga yra reikalingus pinigų sudėti.

Nukentėjusios Lietuvos Iždas bus kontrolyje pačių Amerikos Lietuvių, kol pinigai bus Amerikoje; paskui-gi jie bus visiškoje kontrolyje laisvos Lietuvos valdžios, arba tokių valdžios prižiurimų įstaigų, kurios užsiims augščiausis paminėtais darbais. Kontroliuos pinigus patįs aukotojai, antsidėję mokesti. Pagal C. Komiteto konstituciją, kuri priimta susirinkime 6 d. liepos, C. K-to valdyba renkama yra kas metai visų C. K-to narių, o nariais yra skaitomi visi, kas sumoka į Nuk. Lietuvos Iždą ne mažiau kaip \$6.00 į metus. Taigi kiekvienas lietuvis, antsidėjęs mokestimi, lieka Centralio Komiteto nariu ir turi teisės netik rinkti Komiteto valdybą, bet gali ir pats jon pateikti, jei pasirodys darbsčiu nukentėjusios Lietuvos reikalams.

Baigdami šį trumpą paaiškinimą, laikome sau pareiga raginti visus Amerikos Lietuvos prisirašyti prie Centralio Komiteto ir dabar krauti Nukentėjusios Lietuvos Iždą, kol dar yra prisirengimo laikas. Ypatinai turėtų pasizymėti mūsų veikėjai ir vadovai; mūsų laikraštiniškai gerai padarytų, jei aiškintų žmonėms N. Liet. Iždo svarbą ir ragintų antsidėti mokestimi. Mūsų draugijos turėtų panaudoti moralę prievartą, kad visi jų nariai butų ir C. K-to nariais, — vadinasi, kad visi augintų Lietuvos Iždą, kuris ištikrųjų gali būti išganymu nuvargintai mūsų tautai. SLA. nariai privalo ir-gi skaitlingai rašyties prie C. K-to, nesa Susivienijimas, kaip broliško susišelpimo organizacija, panašiuose darbuose visados turi būti pačiamė prišakyje.

Prie progos dar reikia pastebėti, kad C. K-to eikalų vedimo tvarka yra pavyzdinga, ir S. Valst. valdžios prižiurima. Valdybos nariai, dirbdami komiteui, netik neima jokio atlyginimo, bet dar ir patįs moka savo mėnesines duokles į Nuk. Lietuvos Iždą. Mokestimis yra antsidėję šie nariai: J. S. Lopatto, Dr. J. Šliupas, Dr. A. Bacevičius — po \$10. į mėnesį; M. V. Bush \$7. į mėnesį; V. F. Jankauskas — \$5. į mėnesį; V. K. Račkauskas, R. Karuža ir K. Makarevičius — po \$3. į mėnesį; F. Živatkauskas — po \$2. į mėnesį.

(“Tėvynė”.)

NAUJI LIETUVOS NEPRIGULMYBES FONDO SKYRIAI.

Rochester, N. Y., per pasidarbavimą p. J. J. Žiliaus tapo sutvertas LNF. skyrius. Keletas narių prisirašė prie 1,000 po \$10.00 ir daugelis užsidėjo mėnesines mokestis. Išrinkta sekti valdyba: Pirm., P. Petronis, pirm. pagelb. K. J. Semeška, sekr. J. J. Žilis, iždin. A. Voltas, iždin. globėjas P. Bugailiškis. Birželio mėn. prisijusta nuo narių \$16.35.

Batavia, Ill., per pasidarbavimą p. M. Tarabildos, sutvertas L. NF. skyrius, kur dauguma narių pasizadėjo mokėti nuo \$1.00 iki \$3.00 kas mėnuo. Valdybon išrinkta: pirm. V. Malanskas, sekr. M. Tarabilda, iždin. M. Krisčius, kasos globėjai, K. J. Plungė ir A. Miliušas. Birž. mėn. nariai sumokėjo \$27.00.

Kearney ir Harrison, N. J., per pasidarbavimą J. B. Baltukonio, sutvertas LNF. skyrius iš 49 narių. Valdybon išrinkta: pirm. J. Kubilius, pagelb. K. Mockus, sekr. J. V. Baltrukonis, iždin. A. Norvaiša, izdo glob.; K. Bilinskas ir Z. Silvestravičius. Birž. mėn. nariai sumokėjo \$21.50.

Wilkes-Barre, Pa. — Po Dr. J. Šliupo prakalbų 7 d. liepos, sutvertas vietinis LNF. skyrius. Valdybon įėjo: — pirm. J. G. Alenskas, sekr. V. J. Tabaras ir J. Kundrota, iždin. J. Vaisnis. Aukų pe prakalbas surinkta \$28.29.

Garbė mūsų tėvynainiams už tokį prakalbų pasidarbavimą. Juo daugiau aukų surinksimė, tuo greičiau atsieksime savo tikslą. Jeigu ir kitos lietuviškos kolonijos sektų pavyzdį viršminėtų kolonijų, tai darbas antsyk palengvėtų. Taigi, kuriems rupi, kad Lietuva butų laisva, ir kurie linki jai švie-sesnės ateities, aukaukit visi į LN. Fondą, tverkite skyrius, užsidėkite mėnesinius mokestius, pirkite LNF. Markutes. Aukkas siųskite iždinokui, T. Paukščio vardu, Fondo Sekretorei, 307 W. 30th St., New York City.

P. Jurgeliūtė,

LNF. Sekr.

P. S. Reikalaujant informacijų apie tvėrimą skyrių, kreipkitės pas sekretorę, viršnurodytu adresu.

W. S. S.

Laikė šio liepos mėnesio jums reikia nusipirkti Karės Saugumo žymes (War Savings Stamps) už \$4.18 kiekvieną. Sausio 1 d., 1923 metais — Suv. Valst. valdžia grąžins už juos po \$5.00 už kiekvieną.

Jeigu jums bus reikalingi pinigai, tai nereikės laukti penkių metų. Kiekvienas krasos ofisas išmokės pinigais už “Zymes” bėgyje 10 dienų.

Tos “Zymės” neša ketvirtą (4%) nuosimtį išmokamą kas meto bertainis, jeigu jos bus laikomos iki sausio 1 d., 1923 m. Jeigu jos bus išmokamos pirm šio paskirto laiko, tai bus mokama tik trečias (3%) nuosimtis.

Taupumo žymės (Thrift Stamp) vertės 25 centų, tu ri tą pačią vertę, kaip pinigai perkant Karės Saugumo žymes.

Žymes galima gauti pirkti krasos ofisuose, bankuose, “Sandaros” administracijoje, krautu-vėse ir kitose vietose, kamė yra iškabinta raidės:

W. S. S.

PLATINKITE ALT. SANDARĄ, DEMOKRATIJOS LAIKRAŠTĮ.

A.L.T. Sandaros Reikalai.

A. L. T. S. REIKALUOSE.

Išsisteigus ALTS. savo organą, pačioje organizacijoje apsi-reiškė daugiau, ir galbut neklysiu sakydamas, daug daugiau gyvumo negu jo buvo pas mus pirmiau; rods, toli gražu, nėra jo kiek reikia, vienok nesulyginamai su tuom gyvumu, kurį vilkome pirmiau, kada organo netu rėjome, arba kitaip sakant, turėjome jų net kelis, bet nė vieno tikro, kuris būtų skaitęs savo pareigą rupintis ALTS. reikalais.

Turint dabar savo organizacijos organą vienok visi Sandariečiai privalome atminti, kad savo reikalais, reikalais organizacijos privalome rūpintis patįs, nesitikėdami, jog tais reikalais išimtinai privalo rūpintis organo vedėjas-redaktorius, ar vienas kitas valdybos narių; žinokime, kad organizacija priklauso mums visiems, ne vienai, ar kitai ypatai.

Reikalų turime gana daug. Pirmiausia turime prieš akis no minavimą kandidatų į centro valdybą ir prie šito turime rengtis be laiko nutesimo.

Pirmiausia reikia priminti kad nominacijos paskelbta labai nepatogiu laiku, o tas nepatogumas tame, kad tas įvyksta vidurvasario sezonu, kuomet žmonės išsikreipę piknikuose ir į laukus liuosų valandų praleidimui, iš kur veik visai negalima narius priprašyti į susiinkimus ir todėl valdybos nominavimuose turėsime labai mažai balsuotojų. Vienok, nors tai kėblumas neišvengtinus, jis yra jau neatitaisomas ir turėsime nominacijas praleisti prisitaikydami prie aplinkybių, pasimdami pasargą, kad ateityje kuopose balsavimams būtų skiriama patogesnis laikas.

Kalbant apie balsavimus kuopose, reikia atkreipti dėmesį į tinkamumą kandidatų į centro valdybą. Svarbiausiu valdyboje yra pirmininkas, tai reiktų ir pagalvoti apie ypatą, atsakančią pirmininko vietą. Pirmininku yra reikalinga rinkti žmogus, turintis autoritetą, pasišventimą organizacijai ir liuosesnį laiką. Paprastai, pas mus yra priimta į valdybas rinkti žmones, ne atsižvelgiant, ar jie galės savo pareigas atlikti, ar jų tarnystė atneš organizacijai naudą, ar ne. Daugiausia renkama žmonės, žinomi iš vardo ir veikimo tarpe vietinių dr-jų, bile tik turi kiek pasišventimo ir gerų norų. Bet didesnėse, visuomeniškos organizacijose šitokia metoda nėra praktiška. Sulyg paprastos metodos renkant valdybas, daugiausia išrenkama darbo žmonės, arba pramoninkai, kurių kaip vieni taip ir kiti savo pareigas atlikti negali jokiū būdu, nes jie budami prirakintais prie savo kasdieninio užsiėmimo neturi liuso laiko, kurio reikalauja jų pareigos organizacijoje. Todėl, norint valdybą, o ypač pirmininką, kad būtų atsakančiu savo vietai, į pirmininkus kandidato įieškokime tarpe žmonių, turinčių daugiau liuso laiko, įieškokime jo tarpe profesionalų — tarpe daktarų, advokatų (juk jų turime). Mano matymu, į pirmininkus būtų tinkamiausias kandidatas tai dr. J. Šliupas, kaip žmogus su plačiu autoritetu, tikras demokratas ir nesigailintis laiko atlikti mui naudingų darbų.

Šitas mano patarimas, rods, jau vėlyvas (nominacijoms jau prasidėjus), bet gal jis bus naudingas bent prie rinkimų. Randu reikalingu prisiminti ir apie sekretoriaus vietą. Šiandien mes turime du sekretorius

(finansų ir susinešimų). O butu daug praktiškiau šituos abudu urėdus sunešus į vieną; ir archyvas tada būtų vienoj vietoj, ir rinkimuose būtų mažiau darbo, ir nariams ar kuopoms būtų daug parankiau susinešimuose vienu adresu ir su vienu žmogum. Apart to dar, sekretoriaus buveinę reiktų perkelti prie "Sandaros" spaustuves ir tada ant vietos organizacijos centras. Sekretorium turėtų būti žmogus, suprantantis spaustuves reikalus, jos "biznį" ir buti spaustuves administratorium, su alga. Nors tas būtų pamegdžiojimu S. L.A. tvarkos, bet ką darysi, kad taip yra geriau ir praktiškiau.

Kalbant apie spaustuves ir organą, prisimena Kongresui įteiktas Senatoriaus King bilius, kad Suvienytoje Valstijoje būtų uždaryti visi laikraščiai, leidžiami ne angliškoj kalboje. Nors šiandien galima visko tikėtis ir laukti, vienok galima tikėtis, kad šitas bilius nepereis ir todėl privalo rūpėti mūsų spaustuves sujungimas su sekretoriaus kancelarija.

Laikas jau atsiminti ir apie ateinančią seimą, rengti jam medegą; netruks prabėgti tas mėnesis — kitas.

Kuopos privalo sukurti, kad kokiais nors budais suvežtų pinigų "Sandaros" fondu, kad skolas dalį atstumtų; tulos kuopos jau dikčiai tame pasidarbo, bet turime dar tokių, kuriuos nieko neveikė. Reikia sukurti.

V. S. Jokubynas.

JAU LAIKAS RENGTI PRIE SEIMO.

Tik keli mėnesiai beliko ligi ALTS. Sandaros seimui. Netruks ir tie prabėgti. Taigi jau dabar laikas rengtis prie seimo ir organe apkalbėti, ką seime turėsime veikti. O darbo, neabejojau, daug turėsime, reikalų begalės. Dėlto gana rimtai reikia prieš seimą spaudoje visi svarbesnieji dalykai arba reikalai apgildinti. Ir šis seimas jau turės viską taip išrišti, kad po jo galėtume mes energingiau dirbti ir jau nebžiūrėti, ką kuris laikraštis kalba, ką kuris asmuo šneka, bet daryti taip, kaip mūsų programos ir mūsų taktika, nustatyta, seime, diktuoja.

Programą, mes turime dabar, kurioje mūsų principai išdėstyti, bet kadangi seimai nėra tarpe nieko del taktikos, nėra dar išrinkę Centro, kuris būtų autoritetingas ir galėtų organizaciją vesti, tai vis nebuvo aišku nariams kur link jie turi eiti ir kas jais turėtų vadovauti. Iš seno pripratimo dar nori visi kėravoti mūsų organizaciją ir kiekvienas buti joje autoritetu.

Bet jau tie laikai turi praėti ir turime užmiršti apie tuos puikiuosius laikus, o galvoti apie šiandieninius ir pasirinktiems vadovams pasiduoti. O kad jeigu norime, kad mūsų organizacija būtų rimta, ir kad ji rimtu keliu būtų vedama, tai turime: 1) išrinkti jai rimtą, solidariai veikiančią, valdybą ir žmones daugiau-mažiau vienodu pažiūru, energingus, bet ne nusenčius; 2) turime išrinkti redaktorių rimtą ir rimtą apšvietos komisiją; 3) sekančiame seime turime padaryti rimtus ir reikšmingus tarimus mūsų organizacijos principiniuose dalykuose. Beto mes turime referendumą, kurį Seimas turėtų įsakyti dažniau naudoti, nes tuomet bus didesnis gyvumas.

Čia taip-gi atkreipčiau dėmesį į Istatymų Komisijos, kad ji, teiktusi pažvelgti į tą paragrafą

musų įstatų, kuriame kalbama apie referendumą, nes sulyg jo, tai referendumas tik parodymui, bet jis neturi jokios galės, o todėl ir vertės. Mes norime aiškių įstatymų, o ne dviminių, nes tik aiškesniems esant galėsime ir atvirai dirbti.

Taktikos klausime šis seimas turėtų ypatingą dėmesį atkreipti į šiuos dalykus; link mūsų kaimynių srovių ir pasakyti aiškiai, kaip ateityje mes bendradarbiausime su minimoms srovėms tam tikruose dalykuose, kad jau po to tų sąlygų laikytis.

Bet svarbiausi yra organizacijos reikalai, tai abelnai sandariečių įtakos išauklėjimo reikalas žmonėse. Čia prieš seimą turėtume ypatingai pagvilidinti šiuos klausimus: ar mums reikalinga dar tvirti kokių naujų organizacijų, ar jau pasitenkin-ti tik esančiomis ir koncentruoti prie jų savas pajiegas. Beto reikalinga pagalvoti dar apie jaunimo ir dailės organizacijas, kaip apie moksleivių šelpimo reikalą. Taip-gi iškeltojo viešojo knygyno reikalais pasitarti.

Šitie klausimai gana svarbūs ir man rodo reikalinga buti nait j juos domą atkreipti. Beto dar į vieną dalyką atkreipsiu dėmesį, tai kad šis Seimas šią organizaciją padarytų darbo žmonių organizacija. Ji nors šiandien turi tokį charakterį ir tinkamą darbo žmonėms programą, bet veikimas kaž-kodel kita p eina, nes mūsų srovės kaip inteligentai, taip ir veikėjai (išėmus kelis) traukia kitur, ir ne ten kur darbo žmonių reikalai veda ir kuopose vadovauja daugiau biznierių (yra biznierių darbo žmonių reikalais besirūpinančių) politikieriai naudojasi kuopa savai politikai (jeigu kur taip yra, tai tokius apstreiškimus, o ypač darbus patėmijus, reikia pasistengti tokių politikierių išnaudojimui nepasiduoti. Red.). Jeigu tai bus pataisyta, (Tai gali pačios kuopos ir dabar pataisyti. Red.) tai žinokite, kad organizacija tarps, jeigu paliksime po senovei, tai smuks.

Vienok tarpimui organizacijos reikalinga daugiau energijos jon dėti, darbo. Pas mus yra dar taip, kad kiekvienas džiaugiasi esąs sandarietis, bet dirbti Sandarai nenori, o kitų nelabai įleidžia. Kaip kur yra inteligentų sandariečių, o vienok kuopos, tenai jeigu jie organizuoja, tai tik surinkę iš krautuvių ir kitus biznierių, bet minios jie neprieina ir niekad neprieis, nes jie "gyvena dangui", o jie (žmonės - paprastie) ant žemės." Inteligentai turėtų kitaip elgtis, jeigu nori pasisekimo.

Tiek šiūom kartu.

Sandarietis A.

KUOPŲ SEKRETORIŲ DOMAI!

Jau buvome pranešę kelis kartus, kad kuopos siųsdamos čekius Centran, neraišytą kenė nors privatų vardą, bet kad rašytų SANDARA. Bet lig šiol ne visos kuopos taip rašo, todėl prašome kuopų siunčiant mokesčius arba aukas, arba kokius nors užsakymus darant, visados rašyti ant čekių Sandara.

Beto siųsti pinigus ar kitais reikalais kreipiantės į Centrą reikia adresu Sandaros Centran, 366 W Broadway. Ypač mokesčių reikalais, nes čionai yra visos Sandaros knygos užvestos ir čia priimama ir atliekama visi reikalai. Pa-

ALTS. MĖNESINIŲ IPLAUKŲ IR IŠLAIDŲ ATSKAITA UŽ KOVĄ, BALANDĮ, GEGUŽĮ IR PRADŽIĄ BIRŽELIO, 1918 m.

Kovo mėnesyje įplaukė:

Perkelta nuo pirmo bertainio	\$166.17 c.
22-tra kp. Clinton, Ind. mėnesinių mokesčių	\$ 3.00 c.
35-ta kp. Racine, Wis. mėn. mokes.	\$ 3.00 c.
7-ta kp. So. Boston, Mass. mėn. mokesč.	\$ 3.30 c.
19-ta kp. Newark, N. J. mėn. mokesč.	\$ 5.65 c.
Pavienis V. K. Račkauskas mėn. mokesčių	\$ 3.00 c.
V. K. Račkauskas, organo fondan	\$ 2.00 c.
Veikėjų Konf. už knygas ALTS. Principai ir Programas	\$ 4.20 c.
46-ta kp. Hartford, Conn. mėn. mokesčių	\$ 6.05 c.
1-ma kp. Brooklyn, N. Y. mėn. mokesčių	\$ 1.25 c.
Viso labo	\$195.72 c.

Kovo mėnesyje išmokėta:

R. Adžgauskui, rengimas poseiminės veikėjų konferenc.	\$4 4.00 c.
R. Adžgauskui, kelionė š New York Bostonan org. reik.	\$15.00 c.
Press Pub. Co., renda už svetainę del poseiminės konf.	\$10.00 c.
Viso labo	\$29.00 c.

Liekasi Ižde \$166.72 c.

Balandyje įplaukė:

Perkelta iš kovo mėnesio	\$166.72 c.
35-ta kp. Racine, Wis., mėnesinių mokesčių	\$ 2.20 c.
45-ta kp. Cliffsde, N. J. mėn. mokesčių	\$ 1.40 c.
45-ta kp. Cliffsde, N. J. už knygas Lietuvos Laisvė	\$ 1.25 c.
7-ta kp. So. Boston, Mass. mėnesinių mokesčių	\$ 3.50 c.
35-ta kp. Racine, Wis. už knygas ALTS. Princ. ir Prog.	\$ 1.00 c.
Viso labo	\$175.07 c.

Balandyje išmokėta:

R. Adžgauskui, Cent. Vald. suv. iš Bridgp. į N. Y. ir atgal	\$ 3.00 c.
Iždo raštinės išlaidos vasario mėnesyje	\$ 1.21 c.
Iždo raštinės išlaidos kovo mėnesyje	\$ 0.72 c.
J. Butkui, organo pirkimo kom. suv. kelionė New Yorkan iš New Haven'o ir atgal	\$ 4.00 c.
S. E. Vitaičiui, kelionė Bostonan ir atgal organo reikal.	\$18.00 c.
4000 narių mokesčių lakštų	\$18.00 c.
Viso	\$45.93 c.

Liekasi Ižde \$127.14 c.

Gegužyje įplaukė:

Perkelta iš balandžio mėn.	\$127.14 c.
12-ta kp. Lawrence, Mass. mėnesinių mokesčių	\$ 7.25 c.
J. Sekevičius, už knygas Lietuvos Laisvė	\$ 2.50 c.
J. Sekevičius, už knygų persiuntimą	\$ 0.19 c.
15-ta kp. Bridgeport, Conn. už knygas Lietuvos Laisvė	\$ 0.50 c.
11-ta kp. Waterbury, Conn. mėnesinių mokesčių	\$ 18.40 c.
18-ta kp. Cleveland, Ohio, mėnesinių mokesčių	\$ 8.70 c.
22-ra kp. Clinton, Ind. per Skinderį ALTS. Prin. ir Prog.	\$ 1.40 c.
22-ra kp. per J. Skinderį, už knygas Lietuvos Laisvė	\$ 3.25 c.
19-ta kp. Newark, N. J., mėnesinių mokesčių	\$ 21.60 c.
19-ta kp. Newark, N. J. aukos Organo Fondan	\$ 8.00 c.
28ta kp. So. Omaha, Neb. mėnesinių mokesčių	\$ 6.40 c.
45-ta kp. Cliffsde, N. J. mėn. mokesčių	\$ 2.80 c.
22-ra kp. Clinton, Ind. mėn. mokesčių	\$ 4.10 c.
46-ta kp. Hartford, Conn. mėn. mokesčių	\$ 9.35 c.
16-ta kp. Worcester, Mass. mėnesinių mokesčių	\$ 5.95 c.
16-ta kp. Worcester, Mass. aukos Organo Fondan	\$ 16.00 c.
Viso labo	\$243.53 c.

Gegužyje išmokėta:

5000 knygų ALTS. Principai ir Programas	\$95.00 c.
Liekasi Ižde	\$148.53 c.

Birželyje įplaukė:

Perkelta iš gegužio	\$148.53 c.
29-ta kp. Detroit, Mich. mėn. mokesčių	\$ 2.85 c.
24-ta kp. Montello, Mass. mėn. mokesčių	\$ 7.55 c.
24-ta kp. Montello, Mass. aukos Organo Fondan	\$ 16.00 c.
11-ta kp. Waterbury, Conn. aukos Organo Fondan	\$ 10.00 c.
11-ta kp. Waterbury, Conn. aukos nuo kuopos narių	\$ 10.00 c.
11-ta kp. Waterbury, Conn. mėnesinių mokesčių	\$ 10.55 c.
Viso labo	\$205.48 c.

Birželyje išmokėta:

S. E. Vitaičiui, krasos išlaidos už pirmą bertainį	\$ 7.53 c.
Iždo raštinės išlaidos balandyje	\$ 1.75 c.
Iždo raštinės išlaidos gegužyje	\$ 2.39 c.
J. Sagevičiui, kelionės išlaidos Cent. Vald. suv.	\$ 3.50 c.
Prenumerata už laikraštį "Dirva"	\$ 0.40 c.
Išmokėta del išmokėjimo pirmojo nuosimėio del p. Pratapo už organą "Sandara"	\$160.00 c.
Viso labo	\$175.58 c.

Liekasi Ižde \$29.90 c.
Iždo rašt. J. Sagevičius,
583 Hollister Ave., Bridgeport, Conn.

siuntus finansų raštininkui čekius tik laikas sugaišta ir išlaidos stampoms visai be-reikalingai darosi nes vistiek sekretoriai ar kas iš C. V. gavę laiškus turi mums -persiųsti. Tad visi prisidėkite prie taupymo mūsų centų ir greičiau bus darbas atliktas, kaip mes prašome. Taigi ateityje kuopų valdybos paklauskite mūsų prašymo ir visados čekius išrašę vardu Sandara, adresuokite:

"Sandara"

366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

BRIDGEPORT, CONN.

Rezoliucija del sunaudojimo bendrų pinigų likusių nuo parodos 4 d. liepos.

ALTS. 15-ta kp. susirinkime buvo apkalbėta, ką daryti su pinigais, kurie heka nuo parodos 4 d. liepos. Mat parodos reikalams buvo sudaryta tam tikras fondas visų draugysčių, dalyvavusių parodoje, kurio, padengus iškaščius, likosi. Visapusiškai apkalbėjus reikalą išnešta sekanti rezoliucija, kurią ALTS. 15-tos kp. įgalotiniai turės priduoti draugysčių įgalotinių susirinkimui.

Kadangi likę pinigai yra bendri visų dalyvavusių parodoje draugysčių, tad paskyrus juos kurin nors fondan galėtų buti nesuspriamtų tarpe vietinių draugysčių.

Kadangi minėta paroda buvo surengta tik dviejų srovių — Tautininkų demokratų ir Krikščionių demokratų ir likusieji pinigai jomsioms bendrai priklausau.

Todel minėti pinigai turi buti pavesta bendriems minėtų srovių t. y., Tautininkų demokratų ir Krikščionių demokratų reikalams, tokiais yra darbai kuriuos bendrai atlieka Amerikos Lietuvių Tautinė Taryba ir Amerikos Lietuvių Taryba, prisilaikant Visuotinio Seimo nutarimų.

Todel reikalaujame, kad minėti pinigai būtų perduoti Amerikos lietuvių Tautiniai Tarybai ir Amerikos Lietuvių Tarybai, p e kurių abi turi lygias tiesias.

ALTS. 15-tos kp. vald.:

Pirm. J. Kazlauskas,
Rašt. K. Buivydas.

P. S. Kadangi šį rezoliucija turi visuomenišką svarbą, tad perduodame ir spaudai.

Mes čionai po šito gerb. bridgeportiečių Sandariečių tarimo negalime nepadėję savo priedašo apsieiti. Mums jų tarimas svarbus taktikos žvilgsniu, nes del panašių dalykų daromi užpildinėjimai ant "Sandaros" redaktoriaus ir tų sandariečių, kurie SLA seime, ir-gi delto, kad nekiltų nesuspriamtų, stovėjo užtai, kad politikos reikalams neskirti nei vienai (socialistams ir demokratams) pinigų iš tautiškų centų. Kai kurie politikieriai įpykę pasibarė ir dabar stengiasi įmesti neapykantos į mūsų organizaciją, nurodydami "pardavikais" į tuos žmones, ką sveiko proto ir teisybės vadovaudamiesi panašų nutarimą pasiulė. Ir šiandien mums gali imti tik džiaugsmas, kad musiškos taktikos laikosi draugai Sandariečiai kuopose ir su kuo dirba, tai su tuo ir dalinasi lygiai. Tokia taktika yra teisinga, gera ir garbinga, mes jos ir toliau laikysimės dirbdami su kitomis srovėmis. O tuomi taip-gi paodo, kad mūsų nariai sveikai protauja ir mums suteikia viltį, kad ir toliau mūsų užbriztos taktikos bus laikomasi su visomis srovėmis.

LIETUVIŲ TARYBA PROTESTUOJA.

Lietuvos Taryba išsiuntinėjo tautininkų valdžių premierams po telegramą su sekančiu protestu:

"Tautininkų valdžių taryba Versailles'e birželio 6 d. paskelbė deklaraciją, kurioj dar syki patvirtina reikalą sutverti neprigulmingą Lenkijos viešpatiją su liuosu prieiga prie marių.

"Kadangi šito programo dartinuuoju laiku negalima įvykinti kitaip, kaip su skriauda Lietuvai, apie kurios net buvimą tautininkų valstybės tarytum nežinotų, taigi Lietuvos Tautinė Taryba, kaip augščiausia lietuvių reikalų apgynėja, protestuoja kuoformališkiausiu būdu prieš lietuvių tautos teisių paniekimą, kurį atliko tautininkų valstybės kelius sykiu užreikškusios buk jos kovojančios už teisybę ir už teisę kiekvien. tautai valdyties."

Po šito protesto Lietuvos Taryba per savo atstovus Berne, Šveicarijoj, užreikškė apie savo protestą Francijos, Aglijos ir Italijos pasiuntiniams.

Tautininkų deklaracija, prieš kurią Lietuvos Taryba protestuoja, buvo priimta birželio 3 d. Versailles'e su sutikimu Britanijos, Francijos ir Italijos premjerų, ir skelbė, jog tautininkai sutinka:

"Pirma: sutvėrimas suvienytos ir neprigulmingos Lenkijos, su liuosu prieiga prie marių, turi buti viena iš sąlygų tvirtos ir teisingos taikos ir teisės viešpatavimo Europoje.

"Antra: Tautininkų valdžios maloniai priėmė atidone sekretoriaus Lansingo deklaraciją, ir geidžia išreikšti savo tikrą užuojautą Čecho-slovakams ir Jugo-Slavams jų tautiniame judėjime prie liuosybės."

"SANDARA"

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros organas.

Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.00
" (Užsieniuose) \$2.50
Pavieniai numeris 4c.
Agentams duodama už platinimą rabatas.

"THE LEAGUE"

The organ of the Lithuanian National League of America.

Yearly Subscription:

In the United States \$2.00
Six months \$1.00
To Foreign Countries \$2.50

Kreipiantės rašykite:

"Sandara"

266 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Atsiunčiamieji Redakcijai rankra-

ščiai turi būti su autoriaus parašu ir antraštu. Rankraščius Redakcija taisy ir trumpina sulig savo nuožiūra. Netinkantieji spaudai smulkesnieji raštai (korespondencijos, eilės ir t. p.) naikinami ir autoriams negražinami.

Apžvalga.

KLERIKALŲ KOMPLIMENTAS SOCIJALIS-TAMS.

Chicaginis klerikalų organas, kuris pastaruoju laiku gana subliuško, apie vidurinę tautininkų - demokratų srovę šit-ką rašo:

"Šiandien tautininkai arba mūsų tautiečiai dažniausia dedasi geriausiems patrijotais. Geriausiems patrijotais jie yra dėl to, kad taip patys mano, gi ištikrųjų, jie buna menkesniais už kitas partijas — už katalikus, ar už socijalistus.

"Anot "tautiečių" patrijotiškumas yra tai tėvynės meilė, stojimas už savo tautą, tobulinimas savo tautiečių, palaikimas savo tautos. "Čia tie bendri tautiečių sakiniai nieko nesako, vien tik skambina apie "tautiečių" patrijotiškumą.

"Kad buti patrijotu taip kaip reikia, neužtenka sakyti, kad privalome tėvynę mylėti, už savo tautą stoti, savo tautiečius tobulinti, savo tautą palaikyti, bet dar reikia nustatyti taisykles, kaip, kokiū būdu tą tėvynę geriausia mylėti, kokiū būdu už tautą stoti, kokiū būdu tą tautą tobulinti, kokiū būdu savo tautą palaikyti."

Mat kokią pamoką iškirto, tik gaila, kad tautininkai pirm to susiprato ir jie tą visą savo idas mato ir taisy. Išties buvo laikai, kada daugiau laiko kalbomis praleista, negu darbu, bet buvo taip tuomet, kada tautininkų partija negyveno ir jie vadinosi bepartiviais (Ligi New Yorko Seimo 1914 m.). Tuomet jie dirbo, bet tik dirbo bepartiviai ir dalis jų darbo vaisių teko pagirtomsios srovės. Tuomet tautininkas iš meilės tautos ėjo visur ir viską darė del tautos, bet ne savo srovės, nes jie nesuprato tuomet, kad ateityje kas nors del to iš jų juoksis. Vėliau, prasidėjus formuotis į srovę buvo sunku išsykio pertraukti su įprastu darbu ryšius įvairiose šventais vardais draugijose ir socijalistų vedamose ir tarpe jų kilo nesupratimai už tai, kad reikia pradėti rūpintis savo srovės reikalais, o ne dirbti su visais bendrai

Lietuvos labui. Tas trukdė srovės formavimuisi ir kol kas vis trukdo. Taip-gi del to tautininkų srovė, kaip srovė ir tuom laiku neturi taip didelių darbų parodyti. Gal tik po to, kaip mūsų kaimynai pradės mums rodyti ir akis svilinti, kad mūsų srovė permaža yra padarius, tai tuomet bus mums lengviau atsiskirti nuo senų ypročių, o imtis naujų ir dirbti del srovės ir Lietuvos. Ir taip bus.

Bet kuomet mūsų kaimynai dirbo tik del savo srovės ir tautininkai dar jos neturėjo, tai ir tuomet tautininkai yra padarę taip didelių darbų del visų lietuvių ir Lietuvos labo, tik ne del savo srovės. Ir jeigu kalbėti, kiek kurios srovės žmonės labo yra padarę lietuviams ir Lietuvai, užmirštant sroves, tai jau ir paprastoms akims bus galima matyti, kad tautininkų darbai daug didesni. Štai tik, pažiūrėkite: juk tautininkai sutvėrė SL.R.-K., S.L.A., T.M.D., pirmus laikraščius jų srovės žmonės įsteigė, pradėjo atitraukti nuo lenkų jie pirmieji, pirmi pradėjo leisti knygas, d-jas šventais vardais ir nešventais be maž visas tvirti, ir taip darė kone ligi 1910 metų. Kitos srovės tik sekė tautininkus atsilikę ir kaip klerikalai, tai visą darė prievarta, net keikdami tautininkus, kad juos verčia, tai daryti. Bet šiųjų darbų, tai klerikalai ir socijalistai (iš "Keleivai") nuduoda nemata. Be to ir šiandien pažiūrėkite, kas rimčiausia rupinas kultūros, dailės, mokslo ir k. dalykais, keno vedama didžiūma d-jų. Jeigu jūs busite teisingi, tai pasakysite, kad tautininkai tenai darbuojasi, tik tiesa, nuošaliai srovės ir be riksmo. Štai, pavyzdys, kad šiemet atsibuvusiame S. L.-R.K.A. seime Detroit, Mich., vėla nedisciplinuoto tautininko dešimtinė atėjo ir tai vienintėlė auka. Jeigu netas tautininkas, juk nei jokios aukos nebutų buvę. Auka buvo suteikta klerikalams, nes nuskirta į jų fondą. Jau kas-kas, bet klerikalai, tai negali nei kiek pasigirti daugiau padarę, nes kur tik jie veikė vieni, kad net ir bažnyčiose, tai ir ten yra prakišę. (Atminti kate popiežiaus paskirtą lietuviams dieną bažnyčiose).

Jeigu jie turi šiandien savam fonde kiek dešėtkų tukstančių viršaus, tai dar ne vienu klerikalų pinigai, kaip ir LŠF. ne vienu socijalistų, nes kaip matote iš augščiau paduoto pavyzdžio, tai klerikalai nenori aukauti, bet daug yra aukavę nedisciplinuoti tautininkai; tas pat LŠF. Tiesa, priguli jiems garbė, kad jie čia daug energijos turėjo, liuso laiko ir paklibino tuos žmones aukų ir jau įsėdėjo savo Fonduosna. Geraiširdžiai tautininkai savo fondo netiek žūrėjo, bet bėrė aukas, kas tik pasigyrė, kad del Lietuvos dirbas ir

lietuviams teiks pagelbą. Vienok apsiriko, nes ne visi taip darė, kaip gyrėsi. Tai bus pamoka tautininkams, kad ateityje žiūrėtų savo lizdo, bet ne į svetimo atidavinėtų. Šios pajuokos turi vesti mus prie susipratimo, kad duokime dabar per savo įstaigas, ir tik per savo partijos fondus, tai tuomet mums jokių užmetimų nebus.

Kaslink plėnų, tai juos turi klerikalai taip-gi, pasiėmę nuo tautininkų ir juos sekdami dirba savoje SL. R.-K.oje (seka SLA.), ir tautininkai turi plenus kultūros darbui, (T.M.D.), turi politikai (ALTS.) ir atstatymui Lietuvos (Atstatymo B-vė) ir t. p. Kalbėti tokius niekus gali tik "Draugas" bet ne rimti žmonės.

Tai tiek, broliuziai! Tautininkai dirbo, dirba ir dirbs ir jų žodžiams atsakys darbai, bet jie turės ateityje savo darbus skirti Lietuvai ir lietuviams per savo fondus, per savo įstaigas. Taip tautininkai ir darykime. O klerikalai tegul sau komplimentuoja.

KAS VALDO?

"Laisvė" viename savo numeryje, užtardama bolševikus rašo:

"Taigi aiškiai matome, kad Rusijoje valdo ne bolševikai, bet Tarybos, atstovaujantios liaudį".

Ji tvirtina, kad Tarybos valdo. Šitas tvirtinimas būtų patikėtas stebuklų darymosi metais, bet ne dabar. Mes žinom tiek, kad, yra tarybos, bet jos daugelyje vietų sudarytos be rinkimų, kitur labai neteisingais rinkimais, o kitur išrinktieji ne jų žmonės buvo tol perrenkami, ligi nebuvo išrinkti bolševikai. Šitų faktų turbut laisvė neužginčys, jeigu ji turi kiek teisingumo.

Dabar Rusiją valdo ne sovietai teisingu būdu sudaryti, bet grupelės žmonių (bolševikų), kurie turi savo rankose kariuomenę ir militarę jėgą ir ta grupelė valdo. Dabar valdo Rusiją avanturistai XX amžiaus.

IVESTA VISUOMENIS-KA APDRAUDA.

Mass. valstijos konstitucijos pataisymo suvažiavime antru kartu skaitant priimtas visuomenės apdraudos projektas. Šį projektą patiekė tam tikras Visuomenės apdraudos komitetas. Dabar visuomeniškos Apdraudos projektas jau patapo Massachusetts valstijos konstitucijos paragrafu. Sulyg šio paragrafo Mass. valst. legislatura jau galės vykinti gyveniman visuomenišką apdraudą.

Sis Mass. valst. įstatymas pripažino valstybinę apdraudą senatvei, globą ligoniams, motinoms, nuo nelaimių ir gydymosi pagelbą. Taigi pirmutinė, turbut, valstija, Suv. Valst. federacijoje priėmė pirmusyk to-

kios apdraudos įstatymus. Reikia tikėtis, kad ją paseks kitos.

KLAIDŲ PATAISYMAS.

"Sandaros" No. 30 užsiliko šios stambesnės klaidos: 4-tame pusl., penktoje kolumnoje, 39 eilutė išviršaus parašyta žodis "neda-leidus, o turi buti dale'dus.

Žemiau kiek, o butent 60 eilutėje nuo viršaus yra parašyta: "bet kad ir demokratija...", o turi buti taip: ...bet stengiamasi, kad ir demokratija.

MUSŲ SROVĖSE.

Pastaraisiais laikais mūsų srovėse prasidėjo nepaprastas judėjimas: kiekvienoje iš jų apsirėškė lyg du elementai, kurie veda kovą vienas su kitu. Ir nuo seniau buvo matyti, kad mūsų srovėse yra kas tokio nepaprasto, del ko jos nesutaria, bet kol gyvenimas nekėlė tokių svarbių klausimų, o visuomenė tiek jais neįsiteresavo, tol dar ir srovėse buvo sugyvenimas ir tie skirtumai pakiančiami. Vienok, kada viuomenė pradėjo reikalauti į kiekvieną apsirėškimą gyvenime aiškiau atsako, jau tuomet ir srovėse pasirodė nesutarimas ir pirmesnis jų suderinimas visai neatsakęs. Nesutarimas yra pasidaręs del dviejų priežasčių: pirma, kad partijos organizuodamos nekėpė domos į narių įsitikinimus, bet visus žmones ėmė į partiją, kas-tik į ją panorėjo įstoti ir tokiu būdu partijos susidėjo iš gana įvairių varų žmonių, kurių tarpe buvo gana didelė dalis gana skirtingų įsitikinimų, kurių pirma buvo galima išvengti nepajudinus ir apeiti; 2ra, kad šiandienio gyvenimo nuotikiai, žmonių pirmynžanga ir visai netikėti apsirėškimai gyvenime, daugelio visuomenės vadų pasauliožvalgą pakaitė apie pačius dalykus. Ypač daug minčių iškeitė Rusijos Revoliucija, ir ji tokią pervartą padarė visame pasaulyje. Bėgančioji Rusijos revoliucija ir kartu einančios karės nuotikiai dar begalo daug atsiliepi ant žmonijos minties ir ilgai ji nei kiek nenusistovės.

Pas mumi lietuvius ir-gi tas pats. Kas seniau sulyg politinė pažiūra į dalykus buvo draugai, tai šiandien priešai arba jau taip nesutaria, kaip pirma. Žinoma, toki skirtumai įvyksta, dar be minėtų augščiau išlaukinių priežasčių, kurios žmogų kreipia, ir del šių, kad priguli daug nuo to, kaip kiekvienas žmogus reaguoja į įvykstančius apsirėškimus. Čia labai daug turi įtakos žmogaus budas (šalto budo, karšto budo) ir d-jos charakteris, kurioj randasi. Ypač pas mus (ir kitus tas pat), labai žymią rolę lošia žmogaus individuališkos žymės.

Skirstymuisi srovėms pra-

sidėjus, prasidėjo nesutikimai srovėse. Lig šiol, nors buvo pastebėta pas klerikalus ir-gi du skirtingu elementu, bet jie vis tylėjo, nes pas juos disciplina buvo tvirta ir paslaptinume visi skirtumai palaikomi. Vienok jau pastaruoju laiku ir jie neiškentė ir "Dr." su "Darb." įradengė dangtuką, pasirodė skirtumų ir net didelių tebesama.

Tuos skirtumus padaro iš vienos pusės kun. Kemėšio, o iš kitos pusės dar lig šiol nepasirodė, kas vyresniuojų yra. Su Kemėšiu, žinoma, eina jaunesniųjų kunigų dalis ir veiclesnieji veikėjai jų srovės, kaip kitoje pusėje, kiek žinoma iš ankščiau, vadovauja kun. Jakaitis, Gustaitis ir k. Pastarieji yra jau seno tipo klerikalai, o kun. Kemėšis ir Ko. tai buvo sparnas moderniškųjų klerikalų arba krikščionių - demokratų. Šie pripažįsta kompromisus ir juos daro, kuomet anie jokių kompromisų nepripažino (bolševikais yra) ir visur stovi tvirtai prie savųjų idealų.

Daugiau, žinoma, jų tarpe yra skirtumų. Moderniškieji klerikalai jau skelbia šiokias-tokias demokratines reformas, jau jie nusi-leistų ir ant to, kad bažnyčia gali būti atskirta nuo valstybės, bet kad tik tikybai (visom tarpe savųjų) būtų pripažintas pažityvus veiksnys. (Pažangos partija). Kiti tokių nuolaidų nedaro.

Jau aiškesniam skyrimuisi prasidėjus, tai prasidėjo ir pasimainymai redakcijose. Ir "Dr." kun. Kemėšis praneša, kad jis jau nuo liepos 13 d. už jo turinį atsakomybės nenešas ir pasitraukęs. Tai atsitiko po to, kada "Dr." parašė, kad pas klerikalus esąs pasidalinimas ir kad tuli yra monarchistiškos orientacijos ir kad del to ir kitų priežasčių einama prie skilimo. Tame pat numeryje ir-gi pasakoma, kad permažai domos kreipia į kai-kurių pro-vokiškus žygius ir t. p. Reikia spėti, kad kun. Kemėšio pasitraukimas yra surištas su tuom "Draugege" užrėškimu.

Matote, kad visur tas skirtstymasis ir jo neišvengsime.

Saldutis.

Musų vargai*

(Laiškas iš Vladivostoko). ...Išvažiavau... Apsistojau Vladivostoke, nes maniau, kad čion būdamas, gausiu daugiau žinių iš pačios Lietuvos ir nuo draugų iš Rusijos. Pirmiaus žinios iš Lietuvos buvo labai retos ir labai prieštaraujančios ir Vladivostoke, maniau, arčiau busiu visų žinių.

Bet skaudžiai apsirikau. Vladivostoko jau 3 savaitės atskirtas nuo europinių rusų (laiškas rašytas

birželio 16, iš pašto išėjęs birželio 21 d. s. m.) Žinių tačiau, gauname nuo atvažiuojančių iš pačios Lietuvos žmonių slapta, senovės budu, perėjusių per demarkacijos liniją į rusų šoną. Lig šiol atvažiavo į čia vienas Kauno žydėlis, vienas lietuvis kareivis, koki penki latviai ir keletas igaučių. Gavome į čia ir laiškų iš užimtosios Lietuvos, išneštų į Rusus ir iš ten paleistų. Atsivežė su savim ir naujų, visiems Rytuose okupuotiems kraštams, pinigų. Savo akimis mačiau "Rytų Prekybos Banko Notą" 50 kapekų vertės. Iš vienos pusės vien vokiškai parašas, o iš kitos: lenkiškai, latviškai ir lietuviškai. Lietuviškais parašas didžiausias ir įmatomiausias. Išrodo taip: "Skolinamosios kasos ženklas". Norėjau butinai nupirkti nuo žmogelio, bet jis nori pats sau pasilaikyti ir sako, jam siuliję po 25 rub., bet nepardavęs. Jei pasiseks, tai uždraustu laišku pasiūsiu "Tėvynei", kad padarytų kliše, ir įdėtų laikraštini, o jei daugiau gausiu, tai ir Jums. Ką pasakojo atvykę žmonės pasiūciau "Sandarai" ir "Tėvynei" ir, turbut, bus padėti tuose laikraščiuose, kaip gausite šį laišką. Keliais žodžiais sakant, tai dalykai taip stovi: Žydas iš Kauno pasakojo, kad vokiečiai ištraukė savo žandarus ir lietuviai pastatė savo sargybą; kad lietuviai esą įgavę didelės valios ir kad Vilniuje turi savo valdžią, tik vokiečiai turį kokią tai vokięti — "namiestninką". Lietuvių kari-ninkai dėvi kokią tai nepaprastą formą ir sako kur tai vežama, turbut į Vakarų frontą. Bet šiaip lietuviams ir kitiems Lietuvos gyventojams, sako, vokiečiai mobilizuodami į vakarų frontą jų nevež — vež tik į Rusų — ginti Lietuvą nuo raudokarininkų užpuolimo, jei tas atsitiktų.

Lietuvis kareivis sako, kad jis apie valdžią nieko nežinąs, bet žinąs apie gyvenimo sąlygas. Dykų Lietuvoje nėra nei "duko", nes kaip tik vokiečiai pamato ką dyką, tai kaipo civilį belaisvį, sučiupę, gabena į lagerius į Vokietiją, verčia dirbti ir duoda po tris markes diena. Jis buvęs to-

*) Šį laišką užvardinau "Musų Vargai", nes tai geriausia tinka ir atsako jo turiniui. Tikimės, kan "Sandaros" skaitytojai nuvoks kiek daugiau, koks padėjimas pas Europos - Azijos lietuvius ir daugiau pradės rūpintis jų sustiprinimu ir gelbėjimu. Laiškas rašytas J. Sekevičiui ir Lawrence, Mass. nuo tulo lietuvio tautininko-demokrato. Pavarde jo neskelbiam viešai. Taipgi laiške tulas vietas, asmenis, taipgi partijų veikimo ir tt. neskelbiame. Tokis chaosas, koks Rusuose viešpatauja neleidžia mums tai padaryti. J. Sekevičius.

kiu belaisviu Daucige ir pabėgęs slapstydamasis po miškus per Lietuvą į Rusus ir atvažiuojęs į čia darbo ir ramaus gyvenimo jieško-tų, kadangi Europos Rusuose gyvenimas stačiai esąs neįmanomas del brangumo ir visako trukumo. O pas-kalų Rusuose, tai nors mai-šais saikuok. Sako, Sibiras jau japonų užimtas ir ten esą laisvai leidžia į Ameri-ką važiuoti, tai jis irgi va-žiavęs su tuo tikslu. O Ru-suose, tai lietuvių esą nesu-paisys; vieni važiuoja Lie-tuvon, kiti bėga iš Lietuvos, ryšių tarp atskirų kolonijų nėra, jokios centralės orga-nizacijos nėra, Kapsukas su savo Lietuvos reikalų komi-sariatu nustelbė Vyriausią Tarybą ir laiko ją Maskvo-je, po parašu, kad neišva-žiutuų namon, į Lietuvą. Lie-tuvių pulkus — jis deda vi-sas pastangas, perorgani-zuoti į lietuvių raudonąją armiją ir panaudoti savo ir Lenino sosto apgynimui.

Trys liet. socialdemokratų laikraščiai: "Komunistas", "Tiesa" ir "Social-Demokra-tas" susijungė į vieną "Tiesą" ir paskutinis "Tie-sos" numeris čia gautas iš 1 d. gegužės tą paliudija.

"Tiesoje" radau tokių ži-nių: "kad kokia ten 'vokie-čių - lietuvių' draugija pa-reikalavo, kad Vilniaus Ta-ryba būtų išvaikyta ir būtų įsteigta tikresnė valdžia, ku-ri atsakytų lietuvių religiš-kumui ir konservatizmui, nes Vilniaus Taryba esanti neištikima jau vokiečiams".

"Tiesa", žinoma, ima pro-gą ironizuoti tą Tarybą ir sako "negras atliko savo darbą... ir jo daugiau — gali eiti sau..." Pasiunčiu "Tie-sos" numerį ir Jums drauge su šiuo laišku (laikraščio negauta).

Šiaip čia Sibire dalykai taip stovi: lietuvių yra išsi-blaškusių po visus didesnius miestus. Jie sutvėrė savo Centralę Sibiro lietuvių Draugiją, kuri apima paten-kinimą visų gyvenimo šakų ir dar gražinimą Lietuvon. Centras — Novo-Nikolajev-ske, ryšiai su ten nutrukę kokis mėnuo ir žinių neturi-me, ką jis gali veikti. Mes, Vladivastoke įsteigė-me čia skyrių tos draugijos ar teisingiau, čia esamąjį Lietuvių Tautinių Reikalų Gynimo Komitetą padarė-me skyriumi ir manome, kad mūsų skyrius, kaipo gyvenąs sąjungininkų pro-tekciijoje, galės daugiau nu-veikti, — juo laibau, kad ga-lime susižinoti su Amerika ir, tiesą pasakius, mums rei-kėtų centru būti, nes žmo-nių mes daugiau turime. Pa-siuntėme laiškus į Centr. Komitetą, Tautos Fondą ir Nepriklausomybės Fondą, kad prisiųstų mums bent po 1000 dol. pašalpos, kad galė-tume sugrąžinti vius Sibiro lietuvius namo...

Turime nudrįskusių vai-kučių, visiškų senelių su ser-mėgomis, nemokančių ki-taip, kaip lietuviškai kalbė-

ti. Čia darbo gi nėra. Ko-stiumas 250 rublių, duona duona 60 kp. ir daugiau (svaras). Vargstame — ne-gyvename.

Darbuotis užtat turime laisvės, kiek norime.

Turėjome jau du visuoti-nu Vladivostoko liet. susi-rinkimu, o valdyba renkas kas subata; organizuota choras, fondas pinigų rinki-mui; informacijos biuas, išduodame lietuviškus pas-portus, kurie lygiai Rusuose gilluoja, kaip ir tikri pas-portai. Rengiame paskaitas. Žmonių tautinis jaus-mas labai nepagadintas — tikras, kristalinis ir net lie-tuviai bolševikai pas mus a-teina ir gerai lietuvius lai-kosi.

"Santara" jau Lietuvoje. Kaip einasi jiems ten — lau-kiu diena iš dienos žinių.

...Yra dalykų, kurių ne-galiu parašyti, bet žinokite, darysime viską, kad Lietu-va laisva ir nepriklausoma būtų...

...Tuo tarpu didžiausi Lie-tuvos laisvės priešinkai yra lenkai ir vokiečiai... Jei gaus valdžią Rusuose kade-tai ar įvyks kokia kitokia restauracija, kaip čia laukia-ma, tai turėsime ir trečią priešą. Rusų raudonukai netoki pavojingi — bet visa galėsime pereiti, jei tik dar-buosimės ir Amerikos lietu-iviai nors skatiks mums pa-dės. Tai kodėl svarbu bu-tų, kad Jūs ten galėtumete nuolatos pro mus paleisti pinigų Vyriausiai Tarybai ir kitiems mūsų reikalams.

...Čia manome suorgani-zuoti TMD. kuopą, taipgi ir SLA., kaip tik greit pasta-rasai padarys tam tikrus įstatymus. Pargrįžęs Lietu-von tą patį stengsiuos dirbti. Tegu tik tų organizaci-jų Valdybos Amerikoje dir-ba ir išdirba planus ir sąly-gas. (TMD. dabarties įsta-tai tinka ir atsako Rusuose Lietuvoje ir kitur tvirti T. MD. kuopas, taigi but gerai, kad TMD. centas tuoj pasi-ųstų keletą TMD. įstatų šiuo adresu:

Litovski Komitete, del M. Rimontu Repšisu, Puškins-kaja No. 33, Vladivostok, Russia. Via Pacific).

...Rašiau laiškus su įvai-riais dalykais gg. Zymontui, A. B. Strimaiečiui, Račkau-skui, bet, turbūt, žuvo laiška-i lygiai, kaip ir daugeis ma-no laišku ir atvirukų su ži-niomis.

Šį laišką paleisiu iš Japo-nų, gal, o gal ir iš čia (pašto antspauda rodo: Tshuga lot. raid.) 21. VI, 18. Ir ru-sų 30 kp. pašto markė. Ant vokos, matyt, roberinė ant-spauda padėta žodis "Paque-bot". Cenzuruota du kartu: iš vieno galo Anglų o iš ki-to Amerikos. Ant vieno la-kšto sklypelio, su paiseiliu parašyta: "Šaugokis veikti-ką nors su "slacker". Ar tai paties laiško autoriaus prisegta ar keno kito — ne-galima permatyt. Potscrip-tume duodama labų dienų šiems lawrenciečiams: Ra-

manauskams, Jankaus-kams, Večkui (iš Haverhil-io), Žukauskui, Biliunui; taipgi bostoniškiams: Stri-maiečiui, Norkui ir kitiems. Jei kas iš minimųjų, ar kas kitas norėtų gauti lai-ško autoriaus adresą, galite kreiptis prie manęs — aš suteiksiu.

J. Sekevičius, 101 Oak st., Lawrence, (Mass.).

BLOGOS PASKALOS SKLEIDĖJAMS.

Kai-kuris tautininkas K. iš Bostono apielinkės važi-nėjo New Yorkan, Brook-lynan ir kaip mums teko pa-tirti, tai jis ir vienur ir ki-tur pletkų paleido. Ką jis pasakojo Brooklyne arba New Yorke veikėjams tai mums nežinoma, bet tas žmogus čionai parvežė gana nekokių naujienų ir jas pa-skleidė Montellos kuopos su-sirinkime. Jis tenai pasa-kojęs, kad brooklyniškiai ir New Yorko sandariečiai ne-remsią "Sandaros" ir užtik-rino, kad (sako kad ir bro-oklyniškiai tikrino), kad "Sandara" turi žut. Tiesa, tas žmogus buvo "Sand." Redakcijoje ir pasakojo vi-sai ką kitą, net gyrėsi, kad viską sutaisęs kuogeriau-sia (nors jo niekas neprašė taisyti) ir busią labai puiku. Taip-gi ir pavieniems žmo-nėms pasakoja tokius da-lykus.

Kiek mums yra žinoma dalykai, tai tas pletkininkas (o jis ir žinomas tokiu an-kščiau) ir pagyras melavo, nes Brooklyno sandariečiai nėra tokių dalykų sakę ir tikrinę. "V. L." net po to pono atsilankymo ir šitoki pranešimą įdėjo:

"Negerai supranta.

Iš poros veikėjų Naujoje Anglijoje sužinojome, kad kas tai apie "Vien. Lietuv." tyčia ar delei nesusiprati-mo platina žinias, buk "V. L." einanti prieš "Sandarą", kaipo ALTS. organą. Tad šiuomi trumpai paaiškina-me užbėgimui tokio negerai suprasto dalyko.

Jei kas nors kiek giliau ir plačiau pažįsta dalykus, tai ir be "V. L." pasakys, kad atsiradimas ar sutvirtė-jimas kokio nors tautinio lai-kraščio pakelia toje vietoje tautinę dvasią ir tuomet pa-sidaro gera dirva netiktai tam laikraščiui; bet ir apsk-ritai visiems tos srovės lai-kraščiams. Taigi tegalima tik džiaugtis jei kur kyla ko-kis nors tautinis laikraštis. Tai materialiu žvilgsniu.

Apskritai lietuviųstės ir demokratybės idėjos pakėli-mo žvilgsniu žiurint, kiek-vienas tautininkas tiktai te-sidžiaugs, jei bus daugiau ir stipresnių laikraščių, tas i-dėjas skelbiančių. Taigi ir apskritai idėjiniu žvilgsniu iš jokio tautininko negali būti priešingumo. Tuom la-biau iš "V. L." kurt per visą laiką tiek daug darbo ir turto padėjo tos idėjos augimui.

Taigi visais atžvilgiais ne-gali ir nėra jokio priešingu-

mo "Sandarai" iš mūsų pu-sės. Kiek mes talpin-kritiškų straipsnelių, tai ti-ktai nušvietimui mūsų sto-veinės link kitų srovių, ar-ba mūsų politišku žygių.

Buvo rašyta prieš bandy-mus patraukti tautininkus socialistų pusėn ir nemažiau straipsnių butų talpinama, jei kas mus bandytų patrau-kti katalikų-kleikalų pusėn.

Mes stovėjome, stovime ir stovėsime už mūsų srovės sa-vistovumą, ir visuomet sten-gsimės nurodyti mūsų už-duotis ir principus. Ir jei bent kuris nors tautininkų laikraščiu nors kiek bandys pasitraukti nuo tų idealų, koki pabrėžti ALTS. mes tai pastebėsime, kaip ir tą vi-suomet darėme. Žinoma ir kiti turi tą pačią teisę link mūsų.

Nesmagu tiktai tas, kad kritiškos pastabos ar nuro-dymai palaikomi priešingu-mu. Tas gali privesti prie to, kad niekas nenorės nu-rodinėti klaidų, nenorės iš-reikšti kitokią nuomonę, kritiškiau žvilgtelti į daly-kus bijodamasis, kad nelik-tų paskaitytas priešingu. Ži-nome gerai, kad be kritikos, be savęs pažinimo toli ne-nueisime.

Tikimės šio paaiškinimo pakaks. "V. L." Red."

Tiesa, mes girdėjome: pie "V. L." neprielankumą "Sandarai" ir jos redaktori-us kadaise buvo priešin-gas ALTS. įsigijimui orga-no, vienok po įsigijimo ir ypač po šito viešo "V. L." Redakcijos užreikšimo mes manome visai kitaip ir kad vienybiečiai pritaria ir žada remti. Apie tai ir p. P. Norkus rašo, kad jie deda visas pastangas, kad palaik-kyti kuopą ir visus nesusip-ratimus, koki buvo, pra-šalinti ir kad organą rem-sią. Taip-pat turime ir daugiau žinių, kurios prie-šingai nusako pletkininko K. skelbimams. Taigi mes negalime patikėti p. K., nes netikime, kad brooklyniškiai būtų toki veidmainiai ir da-rytų slaptomis priešais tai, ką skelbia viešai.

Beto mums ypač nemalo-nu, kad tasai žmogus - plet-kininkas dar pasakoja apie žuvimą "Sandaros" ir net visos organizacijos nupuoli-ma, remdamasis pasakoji-mais vadų ir veikėjų ir dar labai blogoje šviesoje pers-

tato Dr. J. Šliupą. Jis tuom mūsų tuos vadus de-moralizuoja narių tarpe ir kelia vis didesnį nesusiprati-mą. Beto turime pasaky-ti, kad jeigu jau Brooklyno kuopa ir mūsų neremtų (bet dabar jie šiek-tiek remia), tai dar nereiškia, kad "San-dara" arba organizacija tur-i žuti. Nesibijokite, at-laikysime.

Šitoki pranešimą talpina-me viešai, nes jau perdaug pletkininkų randasi pas-mus, kurie drumsčia mūsų tarpe taiką ir sėja vaidus. O šitokių pletkininkų pasa-kojimus, kaip ateityje su-gautus laiškus dėsimė laik-raštin ir jų pilnas pavardes pranešime visuomenei.

J. Strimaitis, Red.

PRANEŠIMAS.

Lietuvių Muzikos Kon-servatorijoje specialis vasa-rinis trijų savaitių Choro ir Orchestros Vedėjams kur sas užsibaigė kvotimais 28 d. liepos, š. m. Užbaigę yra ir gavo paliudijimus šie: **Antanas Liutkevičius, Jonas Velička, Juozas Žiuronas, Antanas Bačiulis ir Antanas Sodeika.** Gavo užbaigi-mui prolongatas: **Rokas Mi-zara ir Krisius Žemaitis.**

L. M. Konservatorija iš-leidusi yra 12 Choro Vedė-jų ir 5 Choro ir Orchestros Vedėjus. Tuo budu mūsų muzikalės pajiegos pradeda mažu-pamažu patvariai ren-gties ir veikt toje srityje, kad ateičiai sugaminus liau-džiai Tautos Operą ir Sym-phoniją Kolonijoje ir Tėvy-nėje. Pradžia gera, eis gerai ir toliau. L. M. Kon-servatorija stengiasi ir stengsis daugint rimtus ir prirengtus tam tikslui Dai-lės Kelėjus.

Tegul visi užbaigę Vado-vai buna skaisčiomis žvaig-ždėmis ant lietuviškojo ho-rizonto.

L. M. Konserv. Direktorius **Mikas Petrauskas.**

GABIJIEČIŲ DOMAI.

Visi neužmirškite apie te pėtnyčioj 8 val. vakare, rugpjūčio 2 d., 1918 m., Lie-tuvių Svetainėn.

Rugp. 4 d. "Gabijos" d-ja turi išvažiuvimą ant p. Čapliko farmos, šalia Hudson, Mass. Važiuosime "Spe-cial" karu kaip 9 val. ryte, nuo Broadway ir E. g-vių kampo (Sandaros ofisas kur yra).

Visi gabijiečiai susirinki-susirinkimą ir išvažiuvimą. **A. Mockevičius.**

Selpkime Lietuvos Nepriugulmybes Fondą.

Visi žinome, kokius vargus kenčia mūsų broliai Lietuvoje, kuriuos užgavo karės smugis. Aiškinimų apie tai nereikia. Mu-sų butina priedermė yra juos šelpti. Tolaus mūsų priedermė yra neužmiršti ir mūsų tėvynės likimo, tai yra, rupestis išgauti Auto-nomiją — savivaldą, tokią, kaip mums pažįstama yra autonomija — savivalda kiekvienos valstijos čionai Amerikoje.

Kad padidinus tą Lietuvos Nepriugulmybės Fondą, visi kurie paaukaus vieną dolarį (\$1.00) ir nusiųs Fondo išdindinkui, p. T. Paukščui, 13 Mill st., Pittston, Pa., tai visi gaus sekancias knygas:

Amerika Pirtyje	10 c.
Ką daryti kad sveiki butumėm	10 c.
Dangaus augštumas	20 c.
Trachoma ir prie šviesos	15 c.
Visas svietas	20 c.
Pasninkai Lietuvoje	5c.
Rodos motinoms apie auginimą vaikų	5 c.
Apie nežmoniškų maskolių darbus Kražiuose	5 c.
Andersono pasakos	20 c.
Audra Rusijoje	20 c.
Teisingas žemės valdymas Lietuvoje	5 c.
Tiesų lygybė	5 c.
Ko reikia valstiečiams?	10 c.
Žmonių atstovų rinkimai	10 c.
Politikos mokslo pradžia	25 c.
Jaunuomenės švietimas kitur ir pas mus.	10 c.
Kas tai yra konstitucija?	5 c.

Viso \$2.00

Už prisiuntimą tų knygų geradariui aukautojui, po 20 c. bus skaitoma nuo dolario — arba atitraukiama, taip, jogei auka bus tiktai 80 c. Kas pridės tą 20 c. prie dolario, tojo auka bus skai-toma pilnas dolaris ir bus garsinama laikraščiuose aukautojo vardas, pavrdė ir vieta.

P. Mikolainis.

Centralis Bendras Liet. Bankas

Nelaikyk Liberty Bonds pas save, nes jie gali pražuti arba sudegti. Jie yra grynas pinigas. Nešk į Lietuvos Banką ir padėk juos į seifą, nes Lietuvos Bankas visokius dokumentus laiko uždyką.

Jeigu nori už juos gauti pinigus, Liet. Bankas šiandien moka: Už pirmos paskolos bonds'ą \$98.30. Už antros \$92.00. Už trečios \$94.00.

Lietuvių Banko prezidentas:

JUOZAS KOWALIAUSKAS

32—34 CROSS STREET,

BOSTON, MASS.

Lietuviai Amerikoje.

LAWRENCE, MASS.

Šis-tas iš lietuvių gyvenimo.

Neužsiregistravusius arba neįpildžiusius "questionaire" lietuvius pas mus dar medžioja ir nēr tos dienos, kad nesugautų po vieną -du. Sugautuosius veža į Camp Devens. Didžiūmoje sugautieji lietuviai nepiliečiai, vedusieji ir su šeimynomis. Nesmagus tai apsiraiškimas, bet buvo laikas pasiliuosuoti, buvo galima viskas tvarkingai padaryti ir tiems nepiliečiams, arba vedusiems su šeimynomis namie pasilikti ir gražiai gyventi. Taigi, lietuviai, ateityje, jeigu būtų koki nors valdžios įsakymas, pildykite taip kaip reikia ir reikalinga, o nepralaimėsite.

"V. L." iš liepos 17 d. įžangos straipsnyje plačiai apipasačioja, kaip lenkai medžioja lietuvius į lenkų kariuomenės Prancuzijon. Ir į musų miestą, atėjo daug lietuviams laišku iš Bostono lenkų "stovyklos", panašūs laišukai, kaip "V. L." atspausa ir daugelį lietuvių prisiėjo aiškinti, kad jie nebijotų, ir kad lenkai "kategoriskai" neturi tiesos imti kariuomenės ir nepašims. Laiškus gavo daugiausia jaunikačiai papuolusieji į penktą klasę, t. y. nepiliečiai. Mato, kad lenkai gavo adresu iš "local board'ų".

Pas mus yra lenkų stovykla, kuri rekrutuoja lenkus į armiją Prancuzijon. Bet kas stebėtina, kad visi "oficeriai" lenkai, yra lietuviai iš Vilniaus gub. (nuo Žasių, Kaišėdorių, Kraiskio) ir yra ketas net Kauno (nuo Biržų) gub., Tie visi "lenkai" moka lietuviškai, bet priklauso prie lenkų parapijos. Turi net išsistatę savo namą (salę) "šv. Michalo", kurią valdo ir gi tie Lietuvos "lenkai". Žinoma, jie gudrus: jie palaiko net prie bažnyčios lietuvių vargonininką — Juozą Urbšą, kuris žinoma, tokioje vietoje budamas, turi jiems dirbti. O varg. Urbša yra geras muzikalis asmuo, gabus, protingas.

Ketvirtą liepos pas mus nebuvo jokių iškilnių - apvaikščiojimų. Buvo tik Common Parke parengtos prakalbos: amerikoms, italams, prancuzams, lenkams, lietuviams, etc. Lietuvių vadovybę buvo pasiglemžęs kun. Vermauskas, sen. par. klebonas, taip lietuviai nesimpatizavo ir prakalbų neįvyko. Buvo atvažiavęs net K. Česnulis, bet kad lietuvių klausytojų buvo tik apie 10 asmenų, tai ir nekalbėjo. Šiaip lietuviai praleido tą dieną laukuose, tai piknikuose, tai "beačiuose." Jei but, sakoma, nebutų užlindęs kunigas Vermauskas, ir pavedęs surengti apvaikščiojimą Lietuvių Draugijų Komitetui, kurin įeina beveik visos Lawrence draugijos, tai kas kita but buvę: but išėję viskas kuopukiausia.

Kada registravo pas mus "loaferius" - tinginius, tai tų tinginių iš lietuvių nepapuolė. Papuolė daugiausia airių, italų, syvų.

Darbai audinėse eina gerai. Darbininkų, sakoma, kad truksta, be audėjų (profesionalų), matyt, kad rytais ateina į audinias darbo jieškotų žilis.

NORWOOD, MASS.

Davatka už pletkus iškelta.

Čia lietuvių apgyventoj vietoj glaučiausia gatvė yra Washingtonas. Prie šios gatvės visos lietuviškos krautuvės, o

jų (liet. krautuvių) yra nemažai: dvi drapanų, keturios bučernės (priskaitant kooperaciją), trys čeverykų (vieno iš jų ir taisy čeverykus), du "kostumieriški" kriaučiai, viena barzdaskutykla, viena laikrodžių ir kitų daiktų, viena aptieka, vienas potografas ir viena duonkepė (prie Austin st.). Taipgi malonu priminti, kad beveik visi biznieriiai ir šiaip gyvenanti prie Washington gatvės, yra laisvi, apsišvietę. Beje, viena davatka iš So. Bostono buvo apsi-gyvenus prie Washington gatvės, bet jai pradėjus pletkauti, tuojau namų savininkai išmufino davatką, kad neerzintų ramiai gyvenančius žmones.

So. Norwoodietė.

HUDSON, MASS.

Šis-tas iš lietuvių gyvenimo.

Hudsonas nors nedidelis miestukas, ale vasarą gerai gyventi: visur medžiai žaliuoja, girios, oras visada geras, kaip ant farmų. Čionai yra apie 10.000 gyventojų ir lietuvių yra nemažas burys, gal apie 6 šimtai. Daugiausia jaunų vaikinių. Uždirba neblogiausiai, bet tautiškai mažai susipratę ir čia nėra tautiškų organizacijų. Turime kooperacijos krautvę, gerai stovi ir turi kelis šimtus dol. kasoje. Matyt, kad tokioj kolonijoj gerai sekas kooperacijoms, vienok kulturiškai žmonės mažai pakilę. Čia nėra TMD, ir Sandaros tik šv. Juozapo ir L. SS. ir pašelpinės Dr. katalikai su socialistais nesutikime gyvena ir vieni kitų neapkenčia. Čia nėra kam rupintis Lietuvos reikalais. Hudsono lietuviams butina reikia sutverti TMD, ir Sandara, nes tokioje kolonijoj galėtų gerai lietuvius pakelti apšvietoje ir susipratime. O be mokslo nieko negalėsime laimėti. Mes žinom, kad mes, budami taip kaip dabar esam, nieko nelaimėsime, nors mes labiausia kožuotume vieni su kitais del pažiūrų skirtumo. Viskam reikia mokslo. Kaip mes tamsybę nugalėsime, tada ir musų išnaudotojai nedrįs mus spausti. Broliai ir sesės, imkimės pirmiausia už mokslo ir kovokim su tamsybe, tai pamatysim, kaip pas mus išnyks neapykanta, o užviešpataus meilė ir santaika!

Tėvynės Mylėtojas.

WORCESTER, MASS.

"Amerikos Lietuvis" pikninkas.

Kas metas "Am. Liet." išleis-tuvė rengia didelius pikninkus, tai šiemet taipgi neaplenkia... Pikninkas bus rugpiučio 4 d. 1918 m. Vieta pikninko ta pati, ką pernai buvo, t. y. vaziuoti iš Worcesterio Pleasant g-ve ir išlipti ties Mill gatve. Ten pat vieta pikninko. Pikninkas bus visukom ap teiktas ir į jį susirinkę bus sotys ir atsigėrę. Dvasiško peno irgi netruks, nes kalbėti pasižadėjo net šie trys žinomi veikėjai, o butent kun. Žilinskas, inž. Naruševičius ir p. Strimaitis. Bus deklamacijų ir geriausias deklamatorius gaus dovaną. Placius pikninko bus išdalintas į gubernijas ir kiekviena gubernija įeis autonomiškai į visą federaciją. Zingeidūs dalykai bus. Nerengėjas.

BĀIGKIME DARBĀ.

Parašų rinkimas po protestais prieš Vokietijos pastangas pajungti Lietuvą dar neužbaigtas. Daug jau kolonijų parašų surinko ir prisuntė, bet yra dar ir tikių kolonijų, iš kur jokios žinios neturime. Dar sykį prašome visų kam Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė rūpi-

dėtis prie šio darbo su pasišventimu ir skubėti jį užbaigti.

Protesto svarba yra didelė. Jeigu tą svarbą mato pasaulis, o ypač greitai ją pamatė musų tautos priešai, kurių tikslu yra uždėti ant Lietuvos ar šioj ar kitokj jungą, tai mes dar labiau svarbą atjausti turėtume. Mūsų tautos priešai varo priešingą šiam darbui agitaciją ir tuomi vien tik Vokietijos autokratijai pasitarndami. Kas tik protestams priešingas yra, žinokite, kad tie vokiškos propagandos auka krito. Ar nejučiomis ar sužiniai tokie kaizeriui tar nauja.

Turime pridurti, kad šis protestas, kaip ir parašų po juo rinkimas, yra užgirtas ir išleistas bendrai abiejų Tarybų, butent: Amerikos Lietuvių Tarybos ir Tautinės Tarybos. Kas jam priešingas yra, tas nežino, kaip tuo priešinosi pats sau kenkia.

Lietuviai tėvynainiai, savo kraštui ir žmonėms gerovės vilijantieji, stokime į darbą! Išreikšime pasauliui savo tikrus norus, padėdami savo parašus po protestais. Tuomi pasirodysime su kuo einame ir prieš ką stojame.

Amerikos Liet. Taryba.

ARTINASI RUDEINIS IR ZIEMINIS SEZONAS, TODEL MELDZIAME ISITĖMYTI:

Liaudies Universitetas šiuo mi praneša, kad parupinama savo tautos žmonės: Kalbėtojus, Prelegentus ar Deklamatorius visokiuose mokslo, dailės, meno, amato, pramonės, apdraudos, sveikatos - sanitariškumo, filozofijos — religijų, politikos klausimuose ir teisingai nušviečia.

Todel Draugijos, Klubai ar Kuopos, rengiant savo kolonijoj prakalbas, prelekcijas ar deklamacijas ir norinčius turėti pilnai subrendusių, rimtų, giliai apšviestų ir žinovų savo šakos moksle kalbėtojų, Prelegentų ar Deklamatorių malonės atsišaukti sekanciu antrašu:

Liaudies Universitetas,
Dr. A. L. Graičunas,
3310 So. Halsted st.,
Chicago, Ill.

KAREIVIŲ GIMINĖS IR DRAUGAMS.

Dažnai pasitaiko, kad karininkų giminės ar draugai nežino savo artimų karininkų adresų. Nežinodami kaip susisiekti su savo gimine ar draugu Suvienytų Valstijų kariuomenėje, ne vienas kreipėsi į Lietuvių Informacijų Biurą Washingtone, prašant nurodymo, kaip su tokiu ar tokiu asmeniu kariuomenėje susisiekti. Kad bereikalingo susirašinėjimo iš vengus, pranešame viešai, kur galima karininkų adresų sužinoti: — Visų karininkų adresus, ar tai jie Amerikoje, Prancuzijoj ar belaisvėje randasi, sužinoti galima pas Ajudant General šiuo adresu:

The Ajudant General of the Army,
Washington, D. C.

Susirašyti galima ir lietuvių kalboje.

Liet. Informacijų Biuras.

LIETUVIŲ SUVAŽIAVIMUI PASIBAIGUS.

Lietuvių suvažiavimas, padirbėjęs ištisas penkis dienas (nuo rugsėjo 18 ligi 22 d.), pasibaigė savo darbą. Susirinkusieji iš įvairių Lietuvos vietų jo nariai, apsvarstę visu rimtumu ir atsidėjimu šių dienų stovį ir Lietuvos ateities klausimą, gali ramiai grįžti namo, nes padarė ir atliko visa, kas tik šią valandą buvo galima.

Ne vienas, kuris žino šių dienų Lietuvos stovį, surištą su karės aplinkybėmis, ir pažįsta šio džiaus upą, turėjo nemaža prie-

žasties rimtai paabejoti, ar suvažiavimas įstengs pasikelti viršiau dienos rūpesnių ir bešališkai pažvelgti į rukai dar apvilktą ateitį.

Ir nekartą, suvažiavimo tarybas sekant, rodėsi, kad jausmas, tiek turįs pamato šių dienų tikrenybėje, ims viršų ir visus šalto proto ir interesų politikos reikalavimus parbloks į šalį, palikdamas ne tik dabarties reikalavimus, bet ir Lietuvos ateities klausimą aklam likimui.

Bet sveikas lietuvių protas paėmė viršų; jis numatė ir suprato, kad jei kada Lietuvos likimas sprendžiamas, negali būti vietos nusiminimui ir nusivylimui. Ir jis pasiryžo. Tą pasiryžimą suvažiavimas išreiškė, ilgų, rimtų ir pamatingų ginčų, savo priimtame nutarime.

Jei šitą nutarimą priėmė suvažiavusieji iš įvairių Lietuvos vietų ir įvairių politikos bei visuomenės krypsnių žmonės — visi vienu balsu, tai reikia tai, ar šiaip ar taip, visai gerą mūsų visuomenės politikos subrendimą ir neblogą realinių savo reikalų supratimą. Nesa ši gyvenamoji valanda — ne tylėti, o dirbti, dirbti be paliaubos, nes laiko maža, o darbo net per daug.

Kas pasakytą apie suvažiavimo priimtą politikos nutarimą, tas reikia pabrėžti, kalbant ir apie išrinktąją Lietuvos Tarybą. Čia gal dar daugiau bus vietos iškilti įvairiems nesupratimams, ginčams ir nepasitikinimui, nes jei ginčai delei politikos nutarimo daugiau atitrauktų deli pobūdį turėjo, tai tarybos deli Lietuvos Tarybos rinkimų dažnai paliesdavo stačiai grupių interesus ar asmenų savimeilę.

Bet suvažiavusieji, savo pasielgimu išdavę ir šituo atžvilgiu labai gerą liudijimą apie savo visuomenės pareigų supratimą. Grupių ir srovų reikalai užleido pagalias vietas bendriems siems krašto reikalams. Ir negalėjo būti didesnio pasiteikinimo, kaip girdėti, nesupratimo audrai praužs ir rinkimams pasibaigus, karštą žodį, vos ne su džiaugsmo ašaromis akyse, tariant apie taip mums dabar reikalingą vienybę.

Ir negalima buvo be susigraudinimo klausyti kilusio iš suvažiavusiųjų tarpo šauksmo, tai kyto į užsienio ir Rusijos lietuvių, kad vengtų šią taip sunkią mūsų tautai valandą barnių ir rietenų, o burtus vienybės bei žiūrėtų labiau bendrųjų tautos ir krašto reikalų. Tam šauksmui suvažiavimas visai pritarė vienu balsu. Kad bent pasiektų jis savo tikslą!

Suvažiavimo išrinktoji Lietuvos Taryba — tai ir-gi jo paties pasiektosios vienybės padaras. Ar daug tai Tarybą pasiseks padaryti, tai pareis ne tiek nuo gerų jos norų, kurių, be abejo, nestinga, nesinga jai ir nestigis, kiek nuo visų tų sąlygų, kuriomis teks jai dirbti ir darbuotis.

Gyvenamoji valanda yra Lietuvos atečiai neapsakomai svarbi, o kartu ir labai nelengva. Lietuvos Taryba turi ir privalo būti mums vienas tų veiksnų, kuris artintų mums šviesesnę ir geresnę ateitį, kuris padėtų pagaliaus atgyti Lietuvos valstybei.

Jei prie šito bus bent dalimi prisidėjęs pabaigtasis šeštadienį lietuvių suvažiavimas, jo nuopelnas bus įrašytas musų istorijoje aukso raidėmis.

J. Bekampis.
Lietuvių suvažiavimo telegrama šventajam Tėvui.

Lietuvių suvažiavimas Vilniuje rugsėjo mėn. 22 d. nutarė pasiųsti popiežiui tokią telegramą:

"Mes, iš visų Lietuvos sričių ir įvairių luomų atstovai iš viso 200 su viršum žmonių, su-

sirinkę į konferenciją Vilniuje savo sostinėje, pasitarti del dabarties karės vargų ir savo tautos savarankiškos ateities, naudojames šia miela proga pasakyti Jusų šventenybei nuosirdų acių už paskyrimą dienos karės nuvargintai Lietuvai rinkti aukoms visame katalikiškame pasaulyje ir drauge už tėvišką pasiulijimą kariaujančioms valstybėms taikos, kurios esame visi ištroškę ir per kurią tikimės atgauti savo tautos politikinių teisių. Jusų šventenybei mus galingai užtariant, ir nuolančiausiai meldžiame savo darbams palaiminimo.

("Liet. Aidas").

Laiškas iš Paryžiaus.

Nors daug žmonių geidžia likti garsiausiai vyrais pasaulyje, vienog neviesiems tas laimikis ateina, ir nevisi moka tvirti ką nors naujo. Ir aš negerensis už anuos: rašau kiek galiu savo tautiečiams, kad su jais pasidalinti mintimis ir pašvelninti šį vargingą gyvenimą. O jeigu turėčiau pinigų, tai, žinoma, galėčiau dirbti ir mašiną, keliauti pasizmonėti pas Marso gyventojus, arba ir toliau...

Čia pasistengsiu surašyti psichologiją Paryžiaus gyventojų, su kuriais aš kartu gyvenu, dirbu, ir jų duoną valgau; ir su kuriais reikia kaip kuomet susivaityti.

Šių metų, kovo 23 d. iš anksto ryte nutiko keistas nuotikis, ką tikrumoje gal sužinos tik XXI amžiaus gyventojai.

Aš išgirdau tik aušančiame ryte pasigirdo reti smarkūs plyšimai bombų po įvairius kampus Paryžiaus, ir valdžia tuojau davė žinoti apie pavojų įvairių mašinų baubimais. Man nieko tokio baisaus nesimatė ir aš nesibijojau kad ir mirtis pasmaišytų, nes vistiek amžinai gyventi negalima. Mano gerbiamieji kaimynai francuzai tuojau sulindo į sklepus, užsidarino krautuvės ir sustabdė visą produktų darbą. Ir rodos tik ir laukia ateinant kvailiu pramanyto baisaus "antichristo", ir tos nesulaukiamos "sudnos dienos", kada su degančiu pečium juos visus susivarytų į keplą, kaip didžiausius Paryžiaus griešnikus, kokiais jie, tikrumoje, veik visi yra. Tik tokia gausia karčiamų, teatrų, kuriuose net dabartinis karės momentu šokinėja nuogos mergos, užkampių pilnų paleistuvių kur viduryje dienos vyrus tampo už skverną. Bet kaltinti vienus paryžiečius už tai aš nematau kam, nes jų tokis visas pasaulis, o beto, iš to pat pasaulio suvažiuoja į Paryžių, kad su linksmom paryžiečiom pasiausti. Taip buvo seniau, taip ir dabar tebėra.

Apie pusdienį valdžia išleido butingą pranešimą, kad vokiečių aeroplantai bombardavo Paryžių, ir tame pat laike francuzai aviatoriai emė juos medžioti; sprogimas bombų taipgi kartos nuo karto buvo girdimas. Paskiau vėlame vakare dienraštis "Tems" atspausdino kitą valdžios pranešimą, kad vokiečiai šaudė į Paryžių iš kanuolių, iš apie 120 kilometrų tolimo.

Panašūs stebuklai kitiems sumaimė visai smegenis. O šaudymas pasikartojė ant rytojaus ir kitas dienas. Kovo 29 dieną, kulka pataikė į vieną bažnyčią, ir nuo griuvančių murų pačiame laike "šventų" pamaldų 75 žm. užmušė ir 90 sužeidė "šventų" griešnikų, kurių tarpe yra buvę aukštų ir garbingų "stonų".

Apie toli šaunamą armotą bus galima šį tą paaiškinti prisilaikant paduodamų tirinėjimų. Paryžiaus miesto labatarojų pirmininko Klingo, ir kitų valstybinių vyrų.

Patrankos stuobris, iš kurio mėtė ant Paryžiaus kulkas turi siekti apie 30 metrų ilgumo; iš-

šauta kulka lekia į 1500 metrų per sekundą, ir aukštumoje apie 35 kilometrus, tai yra suvisai "netoli" mėnulio ir žvaigždžių. Iš subudavotų nekurių skveidurų Klingo, miesto laboratorijos pirmininko, sužinota, kad kulka turi 270 milimetrų storumo, ir viso ilgumo apie 90 santimetrų. Kaip pasirodo, nieko tokio baisaus, tik kuomet kur užkliuva, tai namo apardo ir nuo sprogimo išbarsto langų stiklus. Na paskui paryžiečiai negali atsižiuurēt tuos griuvėsius, ir suprasti sau tų stebuklų.

Tokia tai trumpūtė istorija atsitiko pabaigoje kovo mėnesio Paryžiuje. Viso surašyti neturiu laiko: dieną prie darbo, vakarais su skaitymais, ir— einu žingei daudamas viską apžiūrėti. Jeigu tik mane neužslėgs špižo šmotas, tai šį-tą parašysiu savo tautiečiam.

A. Bartaševičius.

PAS SOCIJALISTUS.

Anąsyk padavėme šiek-tiek žinių apie socialistų "darbavimasi". Mes tuomet kalbėjome apie bolševikiškojo sparno darbus, tai ir šiuom kart dar pridėsimė.

J. V. Stilsonas išsiuntinėjo cirkuliorų, kame pranešama, kad jis, su ofisu vaziuoja į Chicago ant W. Madisono apsigyventį nacionalj (ne internacijonalj) socialistų ofisą, ir kad jau nuo 16 d. Liepos, 1918 m. visi draugai turi rašyti į tenai. Spauštuvė, administracija dar paliko Philadelphiaj.

Dabar pas socialistus eina ginčai kaslink spauštuvės ir administracijos perkėlimo į Brooklyną. Jau, rodos, dauguma tam pritarė, bet "Laisvė" to nenori. Jai butų kur-kas geriau, kad Sąjunga aprinktų organu ir suvienytų su sąjungos turtu, bet extra-bolševikai nesutinka su ta nuomone. Mat visi nusimano iš ko duoną valgo.

"Laisvė" esanti ant "kryžiaus" pakabinta. Mat netoli susirinkimas, o raportas prastas, nes galutinas išvedimas su sienu ant skolų. Aukos plaukė, bet jau padodo, o bėdos paliko nelytėtos. Vargas šiandien ruzų spaudai, ištiesų vargas ir "Laisvei".

Bet įdomus pas socialistus išėjo tarimas TMD. leidžiamųjų šerno raštų reikale. "Laisvė" paduoda to tarimo ištraukas.

"Apžvalgos" N5 randame P. K-to tarimą, ar galima išduoti L. SS. kuopų sekretorių adresu T. MD., kuri nori su kuopomis susirašinėti linkui L. Šerno raštų išleidimui. Adresų reikalavo P. Norkus.

Didžiama P. K-to narių išsireikšė, kad daugelis šerno raštų yra ne tik darbininkams ne-naudingi, bet dar blėdingi, todėl nutarė kuopų sekretorių adresų neišduoti. (Musų pabr. "S." Red.).

Kada skaitai tokiu tarimus, labai keistai išrodo, kuomet P. K-to nariai vienas kito išreikštas nuomones kritikuoja, patys nesuprasdami to dalyko, apie kurį eina kalba, arba už kurį jie balsuoja. Pavyzdžiui, J. Jukelis, A. Žolynas ir J. Ramanauškas ve ką sako:

"Kadangi bus leidžiami visi L. Šerno raštai, taigi ir tie, kurie yra priešingi darbininkų klesos reikalams, nes politiniu matym-punkčiu žiurint, Šernas yra buržuaziniu literatu ir nevisi jo raštai lietuviams dar bininkams neša naudos, — greičiau kreipia jų sąvoką link buržuazinio visuomenės klausimų, supratimo, todėl nemanome turėti reikalo su mininkio Klingo, ir kitų valstybinių vyrų.

J. Vilkelis balsuoja, šad adresus išduoti, nes tame klausime pačios kuopos galės savystoviai elgtis — ar prisidėti prie išleidi-

mo raštų, ar ne. Drg. J. Raulinaitis, sutikdamas su drg. J. Vilkelio nuomone, dar priduria:

"Draugai kalba apie šerno knygų priešingumą darbininkiskam klausimui. Aš nežinau, kur draugai matė tokias šerno knygas. Aš jas visas esu perskaitęs, bet nė vienos tokios neradau. Gal draugai moksliskas knygas vadina priešingam darbininkiskam klausimui?"

O "Laisvė" Neva tik pataiso pasidariusius prieštaravimus, bet ji pati ir-gi sako:

"Mes atsimeiname, kad nebūčiau seniai net tulos SLA. kuo pos protestavo už tai, kad "Tėvyne" talpina šerno raštus priešingus darbininkų reikalavimams."

Vadinasi šerno raštai k. a. Geografija ir kiti gamtos aprašymai, istoriškieji esą buržuaziški ir nenaudingi. Na, kaip jums išrodo šitokis socialistų nutarimas?

Jau nutarta, kad sekantiems dviem metams LSS pildomasai komitetas bus New Yorko ir Conn. valstijose.

Šiaip Sąjungoje vis tie pat ginčai eina. Stilonas, rašo "Keleivis", išvažiuodamas iš Chicago išleistuvių vakare taip "išpucavęs" "Naujienas" ir k., kad net jo draugai raudę. Tai mat kaip einasi pas juos.

Sparas.

PAS KLERIKALUS.

Jie dirba šutartyje tarpe savęs. Bet taip izžiuri iš lauko, o kas pas juos darosi viduryje, tai tik vienas dievulis težino. Vienok ir pas juos šis-tas negero yra. Tenai kalbama apie skilimą, nes girdi, viena dalis klerikaliskos partijos esanti monarchistiška ir mat "gerieji" klerikalai dar nėra monarchistai. Bet, man rodos, iš to maža bėda, nes užteks, kad vienas vyskupas bus monarchistas, tai visa jo diecezija šoks monarchistiška tango. Taip. Todel skilimas, kurio beabėjo ir nebus, tegul nebaugina klerikalų, nes tuo susitaikys.

Idomu, kaip jie dabar prisipažino prie kaltės, kad nepasmerkė vysk. Karevičiaus. Turbut avelės verčia tą padaryti ir štai klerikalų leib-organas pasidrašinęs koki špasa iškerta. Jis parašo šitaip:

"Neužtenka čia rodyti vien savo lojališkumą parodomis, bon dsais ir tt., dar mums reikia ir smarkiai pasistatyti prieš tą visą, kas mums čia priešingu yra. Tėkiu priešu mums yra laisvės ir viso mūsų tautos gyvenimo programos gaminamas kaizerio diplomatų.

"Mes žinome, kad jų intaka pagavo Europoje ir kaikiuriuos žymesnius lietuvius, apsvaigę kaikiuriems tenai veikėjams galvas ir tt.

"I tą visą mes nesugebėjome savo laikraštijoje reaguoti kaip reikia, me s nepasmerkėme taip aštriai, kaip to yra verta visa kaizerio diplomatija, politika, veikimas. Mes ne sugebėjome sudaryti tam tikrą čia toną, ir juo atsilipti taip, kad niekam nebūtų abejojimų, kad mes ko tai gero laukiame neva iš kaizerio".

Vadinasi čia būtų lyg pasmerkimas jau vyskupo Karevičiaus, kanauninko Olšausko ir kitų kaizerio bernų. Ne, tai ne tų pasmerkimas. Tenai pasmerkama kaizerio bernus vokiečius, kurie suka galvas "nekalbiems" vyskupams ir k., o ne lietuviškus kaizerio bernus. Mat anieji kalti, kam masiną tą "nekalbę" vyskupą ir juos reikia užtai smerkti!

Kas-gi klerikalų reikalais vadovauja? Jūs gal pasakysite, kad tai Kemėsis, ar k. Jie dir-

ba tarpe lietuvių ir čia vadovauja, o jais vadovauja dar augštesnė įstiga. Tokia mat pas juos tvarka. Štai "Nauj." No. 157 paduoda iš Chicagos "Daily News" pranešimą. Ten rašoma apie prasidėjusį taikos judėjimą Europoje po atsūrų ir vokiečių nepasisekimų italų ir vakarų frontuose ir tenai rašoma:

"Tarp kitko jis pažymi, kad kažinkokia katalikiška įstaiga, pasivadavusi "Katalikų Freiburgo Taikos Institutas" prašiusi Šveicarijos tarybos, kad ji pasiimtų iniciativą taikos tarpininkystėj.

Spėdamas kas tai būtų per institutas, korespondentas duoda sekantį paaiškinimą:

"Organizacija, kuri veikiausia yra užpakalij šito atsišaukimo į Šveicarijos valdžią, yra Rymo-katalikų draugija Zuriche, kuri ten sausio mėnesyje laikė konferenciją po globa Tarptautinės Katalikų unijos (Internationale Katolische verein), o toj konferencijoj dalyvavo vokiečių, austrų, šveicarų ir lietuvių delegatai. Konferencijos delegatai parėmė popiežiaus taikos notą".

Iš to galima suprasti, kas klerikalų partija vadovauja, o ne mūsų klerikalukai, ir kad mušisikiai daro viską, kas aniems reikalinga, nes krikščionių-demokratų programon įeina, aną metą herr Erzberger'io paskelbtą, katalikiškoji Centralė Valstybė, kurion ir Lietuva prirokuota. Su tąja musišikiai klerikalai, žinoma, sutinka ir jie vedami austrų, vokiečių ir kitų klerikalų viską daro ir atlieka. Ir "Naujienos" teisingai pastebi:

"Iš šito paaiškinimo dar syki patiriame, kaip ištikimi yra kaizeriui lietuvių klerikalai. Jie yra net ištikimesni jam už daugelio kitų tautų klerikalus. Toj katalikų konferencijoj nedalyvavę jokios kitos tautos klerikalai: nei lenkai, nei belgai, nei francuzai, nei ispanai, nei italai; joi būvę tik vokiečiai ir su jais kartu parsidavę jiems letuvių klerikalų atstovai".

Mes anąsyk pranešėme, kad vysk. Karosas eina su lenkais. Mūsų klerikalai dar vis tyli ir nieko apie tai nemini. Ar neišsipildo "Ateities" pasakymas, kad klerikalais negalima patikėti ir kad jie nors dabar eis su mum išvien, bet galutinam aktui atėjus jie visados gali išmainyti ir išmainys ir nusuks tenai kur jų interesai išloš. O ką, ar klerikalų galvos šiandien taip nedaro — jie bėgs ar tai prielenkų, ar prie vokiečių ar kitų ir parduos Lietuvos labą už savo kunigijos labą. Jie taip darė, jie taip padarys.

Bet klerikalai pas mus atsidėję Washingtone ir pasinaudoję proga įgijo šiek-tiek iš valdžios simpatijų, gaudami be vertimų dėti savo laikraščiuose žinules, tai ir paleido savo burnas už lojališkumą ir tam panašiai. Vienok giliau lietuvių judėjime jie to nevisai parodo ir net patys apie tai rašo, kad jie permažai jau darė. Bet jie naudodamiesi liuosų žmonių darbu, kurių jie turi gana daug, reikia pripažinti, gana smarkiai dirba ir daug apeina ir visą tą darbą į savo klerikaliską gurbą sukrauna, kurį vėliau galės paaukoti ant klerikalizmo aukuro.

Pastaruojų laiku jie užmanė katalikiškų d-jų kongresą padaryti Jis įvyks rugs. 19—25 d.d. Baltimore, Md. Tame kongrese žada dalyvauti šios organizacijos:

- 1) Moterų Sąjunga,
- 2) Darbininkų Sąjunga,
- 3) Kunigų Susiv.,
- 5) Moksleivių Susivien.,
- 6) Tautos Fondas,
- 7) Spaudos Draugija ir
- 8) Federacija).

Ir "Garsas" rašo apie tai: "Tų visų organizacijų Kongreso tvarką jau nustatė Federacijos valdyba.

Pernykščio Federacijos Kongreso sumanymas laikyti visoms organizacijoms seimus vienoje vietoje ir beveik tuo pačiu laiku turi begalo didelę vertę. Nes susitauyps daug pinigų, laiko, katalikų vienybės reikale žymią pažangą padarys, o kad Lietuva turės iš to didelę naudą ir abejoti negalima".

O jau to Kongreso organizatorius Uosis "Dr." rašo, ką jie turėtų atlikti ir tarpe kita ko svarstysia:

- 1) Liet. Krikščionių Demokratų principinis apsisprendimas ir nustatymas bent svarbiausių programo punktų — veikimui politiskai -ekonominiškoje dirvoje kaip Lietuvoje, taip ir čia, Amerikoje.
- 2) Lietuvių Moterų rolė ir darbai mūsų visuomenėje.
- 3) Mūsų moksleivijos ir mokyklų reikalai.
- 4) Tėvynės gyvybė ir laisvė, Tautos Fondas.
- 5) Mūsų Spauda.
- 6) Mūsų politiska organizacija.
- 7) Mūsų taktika su kitomis srovėmis".

Dalykai svarstomi del jų svarbų, o jie išriš juos sau naudingai, bet iš jų darbo žmonėms naudos nebus.

Malonusis.

KUNIGAI NE KAVALIERIAI.

Akyli žmonės senai sakė, kad kunigai nėra kavalieriai, bet kas tokio nepaprasto, bet tiems žmonėms nevisi tikėjo. Ir gal būtų patįs jie nepasisakę to niekad, jeigu ne būtų valdžia su savo įstatymais užklupus. Mat Australijos valdžia išleido įstatymą, apdedantį kavalierius mokesčiais, tai kunigai tuojau sukuro gintis nuo kavalierystės ir štai "Darbininkas" rašo apie tai:

"Australijos valdžia beješkodama įvairių šaltinių įplaukų, sumanė uždėti mokeskis ant kavalierių, tai yra nevedėlių. Kavalierių skaičium valdžia prisikaitė ir katalikų kunigus. Jie turės mokėti kavalieriškų mokesčių po \$25 metuose. Australijos episcopatas su Melbourne arcivyskupu Mannix prisiakė už protestavą federaliai valdžiai. Jei valdžia nesutiks paliuosuoti kunigus nuo kavalieriškų mokesčių, tai sulys vyskupų patarimo kunigai atsiskakys aukuoti į karinius fondus. Dabar nežinia, kaip valdžia išriš tą klausimą".

Tik jūs pabaidykite kunigą atėmimu dolerio, tai jis prisipažis visko.

Kuras.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on August 3, as required by the act on October 6, 1917.

Žinios.

"AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA" SIUNČIA ATSTOVUS ŠVEICARIJON.

Trys "Amerikos Lietuvių Tarybos" delegatai yra siunčiami į Šveicariją prie Lietuvių Tarybos Šveicarijoje, pasitarimams apie organizavimą Pabaltijos provincijų. Amerikos valdžia delegatams jau išdavė užrubežinius pasportus.

Delegatai, kurie greit išplauks Europon yra šie: B. Mostowski; J. Dobuzis (ar kunigas Dobužinskas? Red.) iš Bostono ir K. Pakštaitis iš Brooklyno.

Issued by Treasury Department Bureau of Publicity

War Loan Organization. REKORDAS W. S. S. PARDAVIMO.

Liepos 9 d. War-Savings ir thrift stampų tapo parduota už \$16,431,933, tai yra daugiausia parduota vienoje dienoje nuo pat pradžios kompanijos. Pirmose devyniose liepos diensose parduota už \$46,552,529.

APIE LIETUVOS VALDŽIA.

Iš Kopenhago į Londoną Exchange Telegram pranešama, kad paskyrimas kunigaikščio William Urachpo titulu kunigaikštis Medove — Lietuvos valdonu iššaukė didelę kritiką Vokietijoje.

Norddeutsche Allgemeine Zeitung rašo, kad tas paskyrimas buvo padarytas valstybės tarybos be pasiklausimo visos Vokietijos noro ir kad Lietuvos nepriklausomybę Vokietija gali primesti tik pavydale monarchijos sulys Vokietijos pageidavimų.

Laikraštis, kuris yra oficialis Vokietijos valdžios organas, užbaigia, kad Vokietija joku budu neleis Lietuvai kurti savo nepriklausomybę po atskira nuo Vokietijos vėliava.

TALKININKŲ LAIMĖJIMAI.

Laikė paskutinių penkių dienų Franco - Amerikos ir kitų talkininkų armijos Aisne — Marne - Champagne fronte įgijo:

- 1— Paėjo pirmyn apie 10 mylių.
- 2 — Paėmė apie 30,000 Vokietijos belaisvių.
- 3— Paėmė apie 600 kanuolių ir tukstančius kulksvaidžių.
- 4— Nuvijo vokiečius už Marne.
- 5 — Užėmė vokiečių pozicijas Chateau, Thierry ir daug kaimų.
- 6 — Užkirto svarbią Soissons 1 Aulchy-le-Chateau -Thierry komunikacijos liniją.
- 7 — Paliuosavo nuo vokiečių visus Aisne-Marne rajone esančius gelžkelius.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on August 3, as required by the act on October 6, 1917.

AUSTRIJOS KABINETAS REZIGNAVO.

Exchange Telegrafas iš Kopenhago į Londoną praneša, kad visas Austrijos ministerių kabinetas rezignavo.

Taipgi sakoma, kad imperatorius Charles aplaikė ministerių rezignaciją.

Nusipirk Mosties.

TAI BUSI GRAZUS! Ją išdirba Mentholatum Co. Prieš eisiant gult ištepk veidą mosčia per kelis vakarus, o padarys veidą tyru ir skalesiu baltu. Toji mostis išima plėtmus raudonus, juodus, arba šlakus ir pralina visokius spuogus nuo veido. Kaina dėžutės 50 c. ir \$1. Pinigus galit siųst ir stampomis.

J. RIMKUS, P. O. BOX 36, Holbrook, Mass.

Bell Phone Dickinson 3995 M.
Dr. Ignatas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Ofiso Valandas;
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P.M.
Nedeliomis iki 4 po pietu.

DR. ST. ANDRZEJEWSKI
Viešaitinis Lenkiškas DANTŲ DAKTARAS.
Ufataisau pasigadinusius dantis ir dedu naujus. Laiką garantuoju. Ištraukiu dantis be jokio skausmo.
176 Harrison ave., Boston, Mass.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 6 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

RUSKAS DAKTARAS
Dr. N. A. Glebow,
Specialistas Veneriškų ligu. Igięjis mokslą Berlyno, Vienos ir kituose Europos universitetuose.
884 Main St., Cambridge, Mass.
Ofiso val. nuo 1 iki 2 ir nuo 6 iki 8 po piet. Nedėliomis nuo 12 iki 1:30
Kitas ofisas
428 Centre St., Jamaica Plain, Mass.
Telephones: Jamaica 1831 W
ir Cambridge 1235 J.

Labai Puikus RESTORANAS!
Geriausia vieta del vyrų pietus ir vakariene suvalgyti. Lietuviški valgiai gaminami.
J. Mathusis
344 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytas iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O.D.
Akių Specijalistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu. South Boston.

Kaleimas tinginiams!
Pagal Įstatą nuo Liepos 12 dienos š. m. kiekvienas vyras tarpe 18 ir 50 metų, nedirbantis naudingo darbo šiai šaliai, turi REGISTRUOTIES.
Nuo registracijos nesišalinkite, kad vėliaus neprišeitų apgalėstauti.
Notaras ir Taikos Teisėjas,
Bendro Lietuvių Banko prezidentas
Juozas Kowaliauskas,
32—34 Cross str., Boston, Mass.

Geriausias budas dėl įtrnimo
Neturi stokuot nei viename name D-ro Richter'io
PAIN-EXPELLER
Jau nuo 50 metų yra vienu iš numylėtų naminių budų pas letuvnikus ir visame pasaulyje.
Tikras tiktais su pažymėta marke "IKARA"
35c. ir 65c. butelukas visose aptiekose arba stovai nuo F. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington Street, New York, N. Y.

Dr. George P. Ross
NO PLATES REQUIRED
DENTISTAS.
Traukia dantis be skausmo. Lengvais išmokėjimais.
455 Broadway, So. Boston, Mass.

Vasara Ateina.

Bus šilta. Dabar geriausias laikas užsisakyti Stutus kuriuos mes pasiuvam puikiai sulig vėliausio "block" sistemos kirpimo. Šitai pasiuti drabužiai geriausiai tinka kožnam žmogui. Zemos kainos—darbas gvarantuotas. Taipgi visokius drabužius išvalome, išprosinam ir sutaisom.
So. Boston Custom Tailors, K. Plioplis, A. Samokaitis sav.
278 Broadway, South Boston, Mass.

PUIKIAUSIA SO BOSTONE BARZDASKUTYKLA IR KIRPYKLA
JUOZO KAZIUKONIO.
Užlaikau geriausias barberius, pridabuju švarą, skutame ir kerpame visokiomis madomis — kaip kas nori.
Turiu švარი pirmos klesos pirčių ir galima išsimaudyti.
224 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Kiekvienam patarčiau

perskaityti šitą apskelbimą kuris yra iš geriausių kostumeriškų kriaucių Lawrence. Darau drabužius iš gerų materijų ir pritaikau pagal žmogaus išaugimo. Darbą gvarantuojau. Darau drabužius ant užsakymo, vyrams ir moterims, prieinoms kainoms. Taipgi mokinu kriaucių dirbti. Kurie norite išmolti tikro petrinu iškirpimo galite atsisausti per laišką arba ypatingai. Platemių žinių gautie kreipkitės šiuo adresu:
Petras Valiulis,
42 1/2 Haverhill st., Lawrence, Mass.

Telephone So. Boston 605
LIETUVIŠKAS
Advokatas
WILLIAM F. J. HOWARD
Lietuviška pavardė buvo Vincas F. J. Kavaliauskas
315 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Teisingiausia ir geriausia lietuviška APTIEKA
Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vieninė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. Gyduolių galit gaut kokios tik pasaulij yra vartojamos. Galit reikalaut per laiškus, o aš prisiisiu per express.
K. ŠIDLIAUKAS
Aptiekaitis ir Savilaukas
226 Broadway, kampas C Street, SOUTH BOSTON, MASS.
Telephone South Boston 21014 ir 21013

Vietos žinios.

LIETUVOS ATSTATYMO B-VĖS ĮGALIOJINIS BOSTONE.

Siomis dienomis Juozapas A. Lukauskas 161 W. Sixth st., So. Boston, Mass. gavo pilną įgaliojimą darbuotis dėl tos d-jos. Jis priima šėrus, paaiškina apie d-ją ir stengias įvairiais būdais ją organizuoti.

Visi kreipkitės į p. J. A. Lukauską aukščiau paduotu adresu. Pereitame numeryje buvo klaidingas adresas paduotas.

SUSIV. L. ŠV. KAZ. D-JA.

Liepos 28 d. buvo pusmetinis susirinkimas, kuriame išrinko atstovus prie vietos d-gysčių komiteto.

Buvo skaitytas laiškas nuo "Apaštalytės Maldos d-jos", kviečiantis, kad išrinktume komitetą, kuris nueitų pas kleboną ir sutvarkytų parapijos reikalus. Jeigu klebonas nesutiktų, tai kad kreiptųsi į kardinolą. Taip buvo prisiūsta ir delegatai, kurie kaip ką paaiškino. Draugija apkalbėjus nutarė neprisidėti prie jų to sumanymo, nes nemato jokio reikalo kištis į parapijos reikalus, kurie neliečia d-jos įstatų ir turtų.

Pastebėjus, kad šv. K. d-ja liuosai duoda savo pavieniams nariams veikti, bet jie n'egali veikti d-gystės vardu. D-gystė stovi atskirai nuo partijų ir parapijų ir nei jokiai parapijai nesistengia kenkti ir gelbėti.

Petras Bolys, rašt.

ATSAKYMAS DUDAI IR BAŽNYTINIAM CHORUL.

Kada bažnytinis choras paskelbė išlygas per savo korespondentą Dudą Gabijai ir M. Petrauskui, tai aš, dalykus žinodamas ir kau neteisingai paskelbta, "Sandaroje" paaiškinau, kaip buvo daroma ir delko. Duda "Darb." 83 num. burnoja jau ne apie dalyką, bet tiesiog apie mane ir visokiais pravardžiavimais koliojasi ir koliodamasis pasako keletą naujų melagysčių. Aš į tuos koliojimus ir niekinimus neatsakinėsiu, nes su jais nieko bendro neturiu ir man nei laisvoniai nei Mickiniai nerupi, kaip ir tamstų solisčių, bažnytinio choro ir Karbausko garbė nerupi. Aš turėjau teisybę pasakyti, kurios neprisilaikė Duda ir kaip buvo daroma ir jeigu Duda antru syk tvirtina, kad taip choras nutaręs, tai tie jų nutarimai nuėjo vėjais ir jų nieks nepildė. Su jusu tomis išlygomis nieko bendro neturėjo "Gabija" nei M. Petrauskas. Tenai reikalas buvo draugijų komiteto ir su juo reikėjo susižinoti. Išlygas pastatė, bet niekeno nesiklausę paskelbėte. Kada aš dabar perskaičiau "Darb." nutarimus choro tai užklausiau p. Karbausko, ar

Tamsta nori diriguoti chorą, nori gauti mokesčių? Tai Karbauskas atsakė, kad ne.

Aš jo klausiu, kodėl taip "Darb." rašo, Karbauskas atsakė "Darb." aprašo tik diskusijas, bet ne tarimus. Dabar pasirodo, kad choras nutarė, taip ir Karbauskas to norėjo. Gali žmogus norėti, bet turi žinoti, kad ko negali gauti, kad negaus ir tai tik bus išsišokimas ne vietoje. Ir kas-gi būtų, kad koksai tai mokyns užimtų mokyto kompozitoriaus vietą. Kam dar del tos vietos koliotis, tiek tulžies turėti, kad Dudos kandidatas, Karbauskas, negali užimti. Kam norite žmogui suteikti neužtarautos garbės. Juk vistiek, būtų, kad jeigu p. Karbauskas jau siekia į kompozitorius ir mokytus muzikus — dailininkus, tai tuomet zakristijona turi lygiai tiek teisės siekti į kunigus. Tokis tik zakristijono pasikėsinimas, kaip ir dabar Karbausko, būtų pavadinimas tik kvailybe ir juokams išstatytas. Ir tai reikėtų suprasti p. Karbauskiui ir tam dudai.

Taipgi labai gaila, kad tas bažnytinis choras nemokėjo sunaudoti savo nutarimo, o pavedė kokiam tai neprotingam žmogui per "Darb.", kuris jau turi melagio patentą, duoduoti. Šiuo kartu vėla meluoja, sakydamas, kad d-jos nupirko "Gabijai" knygas. Ponas Duda ir "Darb." malonėsite prirodyti per 10 dienų, kada draugijos nupirko Gabijai knygas ir kiek? Reikia faktais prirodyti. Jeigu negali prirodyti, turi atšaukti. Jeigu negatšauksi tai liekat melagiąs ir šmeižikais. Manęs nesuteršite ir nenugądinysite savo koliojimosi, bet tik parodysite tuom, kad turite nešvarią burną, tai viskas. Aš visviena ant tiesos stoviu ir to viso nepaisau, nes man tiesa brangiau. Daugiau su jums šiame reikale polemikų nevesiu delto, kad jau viskas yra aišku.

S. Mockus.

LIETUVIŲ BALSO D-JOS PROGRAMAS.

Lietuvių Balso d-ja laiko savo susirinkimus Lietuvių Svetainėje E ir Silver g-vių kampas, So. Boston, Mass., kiekvieno mėnesio pirmą ketvėrį, 7:30 v. vak.

Viršminėta d-ja uždėta lapkričio 23 d., 1916 m., inkorporuota gruodžio 16 d., 1916 m.

Lietuvių Balso d-jos nariai moka po 50 c. į mėnesį į d-jos išdą, o d-ja moka sergantems nariams po \$7.00 savaitėje, per 6 mėnesius, o po šešių mėnesių moka \$3.50 kitus šešis mėnesius.

Mirus L. Balso d-jos nariui draugystė išmoka 150 dol. tai ypatai, kuri turės teisėtą paveldėjimą jų pinigų. Dar d-ja nupirka kvietkų vertės \$10.00 ant mirusio kapo.

Jeigu narys neturi kam užrašyti posmėtinę, tai d-ja palaidoja ir apmoka graboriui, o jeigu lieka kiek pinigų, tai draugija nepasipinigi, bet su jais sušelpia biednus žmones, našlaičius, ir k. labdariniams tikiams atiduoda.

Viskas tas, kas pasakyta, yra pildoma d-gystės.

Iš pašalpinės d-jos negalima daugiau norėti. Beto kas tik reikia padaryti, tai taria patįs nariai.

Tik gerb. Balso d-jos nariai ne visi lankosi į susirinkimus ir todėl jeigu ne taip, kaip nori gali but padaryta, tai kalti patįs toki nariai.

Tat visi ateikite, apsimekite ir visados į d-jos susirinkimus pribukite.

Taipgi susirinkime atėję užsisakykite savo organą "Sandarą".

Kurie neesate nariais ateikite ir įstokite. Visus priimame. Mes nežiurime, ar tai katalikas ar klerikas

las ar socialistas, ar tautininkas. Lietuvių Balso d-ja nesikiša į jokią politiką ir rupinasi tik pašalpa.

Visi lietuviai turėtų tuojau patapti L. Balso d-jos nariais.

Pastaba del kandidatų.

Į L. Balso narius užsiregistruojantys ir išpildę blankas jau yra priimti. Norintieji prisirašyti gali ateiti ant susirinkimo, tai tą pat susirinkimą busite priimti, gausite mokesčių knygelę.

Taigi visi stokite prie L. Balso progresyviškos d-jos. Ateikite sekantį susirinkimą, rugpjūčio 1 dieną.

J. Kazmauskas, pirm.

VOKIEČIŲ PORCIJOS.

Vokietijoje numažino savaitines porcijas maisto nuo 250 ligi 200 gramų ir 7 uncijų. Praneša Vassiche Zeitun iš Berlyno. Naujos porcijos prasidės nuo rugsėjo 12 d.

Sustok, Paklausk ir Pamastyk!

Skaitydamas mūsų pranešimą gerai pamastyk, ar mes teisybę kalbam. Tavo \$100. atneš tau pelno \$25. į metus ir netik pelną, bet ir įgysi sau sąvastį ir ką norėsi tą galėsi su ja daryti.

Mūsų agentura gyvuoja jau seniai, patarnaujam visame teisingai ir kas pas mus ką nors pirko, tai nesigaili.

Saugokis tokio agento, kuris neturi jokio patyrimo, jokios savasties, nė pinigų neturi, bet tiktai šmeižia kitus, kad galėtų patįs pasinaudoti, tokio ir atsakomybėn nepatrauksi nes plikas kaip tilvikas. Mes turime visą eilę namų ir farmų labai pigiai.

Todėl, jeigu manai kokią sąvastį įgyt, atsikreipk prie mūsų. Gauk pas mus aiškius nurodymus, o tada nuspręsk pats kaip tau geriau ir parankiau išėina.

Dabar gera proga naudotis, nes karės metu daugelis visokių praperčių parduoda pusdykiai. Nepraleiskit geros progos neišnaudoję.

MIKAS CORANAS

Petras Ketvirtis

366 BROADWAY,

SO. BOSTON, MASS.

BRANGUS VIENGENTI!

Dabar Laikas Dirbti Naudai Tėvynės!

Darbas pradėtas. Dirbame, kas protu-mintimis, kas kapitalu. Kapitalu Tamsta gali ir privalai veikti. Kapitalu veikdams padarysi naudą sau ir savo TĖVYNEI LIETUVAI.

SAVO KAPITALO NELAIKYK SVETIMTAUČIŲ BANKOSE!

Nedaleisk, kad tavo triušas neštų nepageidaujamus vaisius Lietuvių Tautai. Nedaleisk, kad tavo sutauptu kapitalu išnaudotų ne tik tave patį, bet ir tavo Tėvynę Lietuvą.

Savo Triušą naudokis pats! Buk tikru Sunumi Lietuvos! BUK DALININKU BENDRO LIETUVIŲ BANKO. PIRK ŠERĄ DABAR! BUK SAVININKU SAVO TRIUŠO! SAVO KAPITALĄ TAUPYK SAVOJE ĮSTAIGOJE! Pelną apversi savo naudai ir naudai savo Tėvynės-Lietuvos.

ŠERAS \$50

ŠERAS \$50

Už padėtus 4%

Už padėtus 4%

Prezidentas

Juozas Kowaliauskas,

Centralis - Bendras Lietuvių Banks,

32-34 CROSS STR.

BOSTON, MASS.

"TĖVYNĖ" IR MOTERŲ IR VAIKŲ MĖNESINIS PRIEDAS

—VISIEMS METAMS KAINUOJA TIKTAI \$1.00—

Užrašykite jį savo draugams ir pažįstamiems ir patarkite kožnam lietuviui skaityti.

Užsakymus ir piningus reikia siųsti sekančiu adresu:

A. B. STRIMAITIS,

807 West 30th Street,

New York City.

DAINOS.

Naujai išėjo mišriam balsam, chorui arba kvartetui, Miko Petrausko dainos — IV Šasiuvinys; telpa 10 dainų. Kaina šasiuvinio 25 c. Už 5 dol. duodasi 25 knygutės.

I ir III Šasiuviniai visai nėra, — išparduoti. "Aras" kvartetas — 40 c. kopija. 20 kopijų už 3 dol. "Girių Karalius" spaudoje. Viena kopija už 2 dol. Kas prisunečia dabar 2 dol., tas gauna prie to ir "Kanklės".

V Šasiuvinys dainų jau atspaudintas, — tai duettai, tinka bile balsam. Viso telpa 34 dainos. Kaina 50 c. Už 5 dol. duodama 12 knygučių.

Rašyk:

MIKAS PETRAUSKAS

769 Broadway,

So. Boston, Mass.

W. S. S.

WAR SAVINGS STAMPS

Issued by the

UNITED STATES GOVERNMENT

Suv. Valst. valdžia išleido stampas, kurios karės galą pagreitins.

Visi pirkite tas stampas, nes patys turėsite sau pelno ir valdžiai daug pagelbėsite.

Stampas kas mėnesis pakyla vienu centu brangiau. Jeigu dabar nusipirksite stampų už \$4.12 c. tai 1923 m. gausite \$5.00.

Jeigu dabar nusipirksite stampų už \$82.40, tai 1923 m. gausite \$100.00.

Pirkite visi stampas tuojau.

Parduoda visose bankuose ir pačose (post office). Nueikite į pačą ar banką ir klausite pirkti

War Savings Stamps

Lietuviu Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių šaknių lietuviškų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausiu daktarus per telefoną visai uždyka.

H. CABITT,

100 SALEM ST.,

BOSTON, MASS.

JEIGU JUS NETIKIT, TAI NESKAITYKIT, Geriau ateikite ir persitikrinkite

Kad pas mus galite gauti gražiausių ir nebrangiai visokių tavorų, kaip tai šiaudinių skrybelių, marškinių ir taip visokių mažesnių tavorų.

Mes parduodame pigiaus visokius stubos rakandus (forničius), grapaphonus ir lietuviškus rekordus, taipgi siuvas masinas.

Čevėrykų nupiginimas:

Vertės \$3.50 už \$1.95

Vertės \$5.00 už \$2.95

Vertės \$2.50 už \$1.34.

Taigi viskas pigiau negu rudens laiku grybai.

C. P. YURGELUN

377 BROADWAY,

SO. BOSTON, MASS.

Garsinkites "Sandaroje"